

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Seyyid Kutub

FAİZ

Terc: Cafer Tayyar

Düzenleyen: bilginDK

2018-07-11



İSLAMOĞLU

Seyyid Kutub

FAİZ

Tercüme

Cafer Tayyar

Tashih

Ebubekir Sıddık

İSLAMOĞLU

YAYINCILIK ve DAĞITIM

Beyazsaray No. 21 Beyazıt

Tel: 512 10 59 İSTANBUL

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

İÇİNDEKİLER

Takdim	7
Faiz ve Sadaka	9
Faizcilerin Tuzakları	18
Sekiz Hakikat	26
Faiz Çeşitleri ve İlgâ Metodu	33
Allahın Savaş Açtığı Toplum	40
Faizin Getirdikleri	43
Ekonomiye İlahi Bir Düzen	50
Zekat Nizamının Nimetleri	56
Faiz Yalnızca Kat Kat Olanı mıdır?	69
Kur'an'ın Faizden Sakındırma Metodu	73
Faizin Acı Sonuçları	87
Kaybedenler ve Kazananlar	91



Kur'an'ı Kerim'de «şeytan çarpan kişiler nasıl kalkarsa öyle kalkarlar.» diye anlatılan bir gurup var.

Allah (c.c.) kullarından, faiz yiyen, faiz alan faizle muamele gören, faize rıza gösteren insanları böyle vasıflandırıyor.

Günümüzde, teknik ve medeniyetin getirdiği birçok imkanlar büyük bir saadetin habercisi olacağı arzulandığı halde acı bir gerçek çıkıyor karşımıza.

Bütün bu insanlar ne kadar maddi refaha erişselerde, gönül huzuruna sahip olamıyorlar.

Seyyid Kutub, faiz toplumunun refahının ancak bukadar olabileceğini, yukarıda belirtilen ayetin tefsirinde söyleyerek, şeytan çarpmasının yalnız ahirette dirilttikleri günde değil,

dünyadaki hayatta da izini göstereceğini anlatıyor.

Faize boyun eğen her toplumun tüm işlerinde şeytan çarpılmış bir şekilde çarpık olacağı belirtildikten sonra, böyle bir topluma Allah'ın savaş açtığı bildiriliyor.

Faiz ekonomisinin getirdikleri ve faizcilerin topluma hazırladıkları tuzak ve ekonomiye ilahi çözümle günümüz insanına bir mesaj sunulmaktadır.

Kendi hareketlerine dini yamamak isteyenlerin faiz kat kat olanıdır, diyenler de reddedilerek, faizin acı sonuçlarının da anlatıldığı elinizdeki bu kitap gerçekte kaybeden ve kazananları anlatarak son buluyor.

Faizin yaygınlaşmasıyla, helal veya haramlığı, alınıp alınmamasında şüpheye düşen yahut ekonominin gereğidir diye sarılma hatasına düşen tüm müslüman kardeşlerimize, Allah'ın yaptıkları bu iş hakkında ne buyurduğunu bilmesi için hediye edebileceğimiz bir kitaptır, faiz.

Hayırlara vesile olması dileğiyle.

Ebubekir Sıddık

FAİZ VE SADAKA

«Faiz yiyen kimseler, kendisine şeytan çarpmış olanlar nasıl kalkarlarsa öyle kalkarlar. Bu, onların; —Alış-veriş de aynen faiz gibidir— demelerindendir. Halbuki Allah, alış-verişi helâl ve faizi haram kılmıştır. Bundan böyle kim kendisine Rabbinden bir öğüt gelip de faiz yemekten sakınırsa daha önceden aldığı faizi ona bağışlanır, geri alınmaz. Ve bundan sonra onun işi (affı) Allah'a aittir. Kim de, haram olan bu faizi helâl diye yemeğe kalkarsa, işte onlar cehennemliktirler, onlar ateşte ebedi kalacaklardır. Allahu Teâlâ faizle geleni mahveder ve sadakaları verilen malı artırır. Ve Allah, ısrarla haram yiyen kâfirle çok günahkâr kişileri sevmez. İman edenler, salih amel işleyenler, namazlarını dosdoğru kılanlar, zekâtlarını tastamam

verenler... İşte onların mükâfatları Rablerinin katındadır. Onlar için hiçbir korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir de.. Ey iman edenler, şayet iman etmişseniz, faizden artakalanı terkedin. Böyle yapmazsanız, bunun Allah'a ve peygambere karşı açılmış bir savaş olduğunu bilin. Şayet tevbe ederseniz ana malınız sizindir. Ne haksızlık yapmış, ne de haksızlığa uğramış olursunuz. Borçlu darda ise, rahatlayıncaya kadar beklenilmelidir. Bununla beraber eğer bilerseniz, sadaka olarak bağışlamanız sizin için daha hayırlıdır. Öyle bir günden sakınınız ki, o gün Allah'a döndürüleceksiniz. Sonra herkese kazandığı tamamiyle ödenecektir. Onlara haksızlık da edilmeyecektir.» (Bakara 275-281)

Daha önce esasını arzettiğimiz, sadakanın karşısı, diğer bir usül... Zalim ve katı bir usül, faiz usulü...

Sadaka; vermek ve cömertliktir, temizlik ve acındırmadır, yardımlaşma ve dayanışmadır. Faiz ise, cimriliktir, pislik ve kirliliktir, kendine yontma ve bencilliktir.

Sadaka, geri alınmayan ve karşılığı istenmeyen bir mal yardıımıdır. Faiz ise borcu geri almakla birlikte, borçlunun emeğinden veya etinden koparılan haram bir fazlalıktır. Şayet borçlu, borç olarak aldığı malı çalış-

tırmış ve uğraşıp didinmesinin karşılığı kâr etmişse fazlalık odur. Yok eğer kâr edemeyip zarar etmişse veya o malı ailesinin ve kendisinin nafakası için alıp hiç bir şey kazanmamışsa, etinden koparılmış bir parçadır.

İşte bundan dolayı; faiz, zekâtın zıddı, değişik bir sistemdir. Zalim ve katı bir sistem...

Bu sebeple Kur'ân'ı Kerim, müjdeci bir tavırla önce güzel, sevimli, tatlı, temiz ve müsamahahakâr sadaka sistemi zikrettikten sonra faizi nefret dolu bir ifadeyle zikrediyor. Bu ifadeyle, faizin çirkinliği, iğrençliği, kalbe verdiği sıkıntı, topluma verdiği huzursuzluk, yeryüzünde çıkardığı bozgun ve insanları helak eden yapısı ortaya seriliyor.

İslâmiyetin, cahiliyye adetlerinden kaldırmak istediği şeylerden hiç birine karşı olan tavrı faize karşı aldığı tavır kadar kesin olmamıştır.

Manevi ve lafzi hiç bir tehdit, —bu âyetlerde ve diğer mevzulardaki öteki âyetlerde— faiz hakkında ulaştığı dereceye ulaşmamıştır. Sebebini en iyi bilen Allah'dır.

Faizin zararları ve bozgunculuğu cahiliyye döneminde de vardı. Fakat, cahiliyye döneminde faizin iğrenç ve çirkin yüzü, zalim ve katı yapısı bugün, şu anki alemimizde

açıklığa kavuştuğu kadar açıklığa kavuşmamıştı.

O gün, faizin kanlı çehresindeki çirkin sivilce ve çibanlar, şu anki toplumumuzda olduğu kadar tamamen ortaya dökülmemişti.

Bu gün insanlığın hayatında ortaya çıkan faciaların ışığı altında, mezkûr sisteme karşı bu âyetlerin başlattığı apaçık ve yoğun hamlenin sebepleri ile cahiliyye döneminde anlaşıldığından daha kesin bir şekilde anlaşılmıştır.

Allah'ın hikmetini, bu dinin azametini ve bu nizamın titizliğini düşünen bir kişi, şimdi, o kanunlarla ilk defa karşılaşanların anlayamadığı bütün bu şeyleri anlayacaktır.

Yeryüzünün gerçekleri, bugün pratik ve canlı örneklerle, kelimenin tam anlamıyla onu doğrulamaktadır.

Faizi yiyen ve ekonomisini ona dayandıran sapık insanlık, ahlâkında, dininde, sıhhatinde ve ekonomisinde faizci sistemin uygulanmasıyla ortaya çıkan yıkıcı ve öldürücü felâketlerle karşı karşıyadır. Allah'ın kendilerine açtığı savaşın getirdiği ıstırap ve belâlar, ferdinden toplumuna, kabilesinden milletine, hepsinin üstüne saçılmaktadır. Fa-

kat onlar bütün bunlardan ne ibret alır ne de ayılırlar.

Geçen derste İslâm toplumunun aynı zamanda sosyal ve ekonomik nizamı olan ve Allah'ın İslâm toplumunu üzerinde yerleştirmek istediği ve insanlığın üzerindeki rahmetinden faydalanmak zorunda olduğu sadaka nizamının esasları ve prensipleri arzedilmişti.

Bunun karşıtı olarak da, faiz esası üzerine kurulan adi, çirkin ve şerli bir nizam daha vardır.

Bu ikisi birbirine karşıt nizamlardır. İslâm nizamı ve faiz nizamı! Onlar, düşüncede yakınlaşmaz, temelde anlaşılamaz ve sonuçta uyuşamazlar. Her ikisi de başlı başına bir hayat nizamına ve birbirlerine tamamen zıt olan hedef ve gayelere sahiptir. Onlardan herbirinin hayatta gözettiği gayeler birbirinden tamamen farklıdır.

İşte Kur'ân'daki hızlı hamlelerin ve şiddetli tehditlerin asıl sebebi budur.

İslâmiyet; ekonomik nizamını —ve tüm hayat nizamını— bu kâinattaki gerçek doğruyu temsil eden belirli bir düşünce üzerine kurmuştur.

O, nizamını, bu kâinatı, bu dünyayı ve bu insanı yaratan ve ona kendi vücuduyla birlikte tüm varlığı (kâinatı) bağışlayan bir

Allah (sübhânehû ve teâlâ hazretlerinin) varlığı üzrine tesis etmiştir.

— Bizzat kendisi yarattığı için bu varlığın sahibi olan —Hz. Allah — (sübhanehu ve teâlâ) insanlığı yeryüzüne halife tayin etmiştir.

Emrine verdiği rızıklar, gıdalar güç ve kuvvetlerle birlikte onu şartlı olarak ve bu hususta ondan söz alarak dünyaya yerleştirdi.

Onu, kendisine verilen bu mülkte dilediği şeyi dilediği gibi yapsın diyerek başıboş bırakmadı. Bilakis onu, **apaçık sınırlar** çerçevesinde halife tayin etti. O, hilafeti Allah'ın nizamına uygun bir şekilde yürütmesi şartıyla insanı halife tayin etti.

Şeriat nazarında; ilk ahitleşmeye uygun bir şekilde yapılan ameller, muameleler (insanlar arası ilişkiler) ahlâk ve ibadetler doğru ve geçerlidir. İlk ahitleşmeye aykırı olarak yapılan işler ise batıl ve geçersizdir. Kim onu zorla ve kuvvet kullanarak uygulamaya kalkarsa o, ne Allah'ın ne de müslümanların kabul etmeyeceği bir zulüm ve düşmanlık işlemiş olur.

—Bütün mevcudatta olduğu gibi— bu dünyada da hakimiyet yalnızca Allah'a aittir. Hükmeden ve hükmedilen bütün in-

sanlar, güçlerini yalnızca, Allah'ın şeriatını ve sistemini uygulamalarından alırlar. Onların —hiç birinin— bu şeriat sınırlarını aşma yetkisi yoktur.

Çünkü onlar yalnızca verdikleri bir söz ve uymak zorunda oldukları bir şart sebebiyle halife kılınmışlardır. Elleriindeki sahib oldukları nimeti yaratan onlar değildir.

Verdikleri bu sözün içinde, Allah'a inanan müminlerin birbirleriyle yardımlaşmaları ve birbirlerinin dostları olmaları, Allah'ın kendilerine verdiği nimetten yardımlaşma esası dahilinde —Marksistlerin dediği gibi sınırsız ortaklık şeklinde değil, sınırlı ferdi mülkiyet şeklinde— öteki müminlere faydalı olma şartları da vardır. Allah onlardan hangisine çokça bağış yapmışsa, onun, elindeki nimetlerden gücü nisbetinde diğerlerine vermesi gerekir.

Bununla birlikte her insan Allah'ın kendisine verdiği güç ve kabiliyyet oranında çalışarak, mümin kardeşlerine ve topluma yük olmamakla yükümlüdür.

Zekât belirli bir oranda farz kılınmıştır. Sadaka ise tatavvu (kişinin arzusuna bırakılmış) olup sınırsızdır.

Böylece onlara, ölçülü davranmaları ve orta yolu takibetmeleri, Allah'ın kendilerine

verdiği nimetten sadaka verirken israf ve gösteriştten sakınmaları şart koşulmuştur. Kendilerine helal kılınıp, faydalandıkları şeylerde de durum böyledir. Ancak bütün bu tedbirlerden sonra, sınırlı olan güzellikler ve malları kullanma ihtiyaçları düzenli ve ölçülü bir şekilde karşılanabilir. Böylece; kendilerine verilen rızkın artanı da zekât fârızası ve nafile sadakalar için ayrılır. Yine her mümin malını çoğaltmak ve geliştirmek için çalışır.

Fakat, mallarını çoğaltmaya çalışırken başkalarına eziyet vermeyen yolları tercih etmeleri şarttır. Çalışmaları, nimetlerin insanlar arasında dolaşmasını engellememeli, malları hareketsiz bırakmamalı, onların tek elde toplanması sonucunu doğurmamalıdır.

«— Malların sizin zenginlerinizin elindeki bir devlet olmaması için...» (Haşr, 7).

Onlara niyette ve amelde temiz olmalarını, araçlar ve hedeflerde nezih olmalarını şart koşmuş, malını çoğaltma uğrunda, insanların kişilik ve ahlâklarını rencide eden, toplumun hayatına ve varlığına zarar veren yolları tercih etmelerini yasaklamıştır. (1)

(1) İslamda Sosyal Adalet isimli kitabın Mal siyaseti bölümüne müracaat ediniz.

İşte İslâm, prensiplerini hayatta yaşanan gerçeklerin sergilediği temeller üzerine, bu geçici aleme halife tayin edilen insanın bütün faaliyetlerine hükmeden hilâfet ahdi üzerine bina etmiştir.

Bundan dolayıdır ki; faiz pratik uygulamada ilk önce iman düşüncesinin esaslarıyla kesin olarak çatışmaya girer. O, diğer bir düşünce sistemi üzerine, içinde Allah (sübhanehu ve teâlâya) söz hakkı vermeyen bir nizam üzerine kurulmuştur. Ayrıca o, Allah'ın beşer hayatını üzerine oturtmak istediği, prensipler, hedefler ve ahlâkî esaslara uymamaktadır.

O, başlangıçta, hayatla Allah'ın iradesi arasında hiçbir bağlantının olmadığı esası üzerine kurulmuştur. Onlara göre insan, bu alemin ilk efendisidir, Allah'a herhangi bir ahit sebebiyle bağımlı değildir ve Allah'ın emirlerine uyma yükümlülüğü yoktur.

Sonra insan, malını çoğaltmakta, kâr etmekte ve ondan dilediği şekilde faydalanmakta hürdür.

FAİZCİLERİN TUZAKLARI

Bu konuda, Allah'a verilmiş bir söze riayet etmek, bir şartı gözetmek veya diğer insanların da haklarını gözetmek gibi şeylerle engellenemez. Hazinelerine ve kasalarına gücünün yettiği kadar mal eklemesi uğrunda milyonlarca kişiye eziyet vermesinin hiç ehemmiyeti yoktur.

Bazı kere, beşeri kanunlar kişinin, hile, kandırma, gasbetme, yağmalama, malın ayıbını gizleme ve zarar verme gibi bir takım aşırılıklarını yasaklayıp kazancını sınırlayarak ona müdahale edebilir. Fakat bu müdahale insanların kendi çıkarları ve arzuları doğrultusunda konmuş olup İlahi kudret tarafından farz kılınmış prensiplere dayanmadığı için hiç bir değer ifade etmez.

Yine aynı şekilde o, hatalı ve bozuk pren-

sipler üzerine bina edilmiştir. Ona göre, insan varlığının en mühim gayesi —hangi yolla olursa olsun— mal kazanmak ve onu hevasının sevkettiği istikamette kullanmaktır. Bunun ardından insan, mal kazanmak ve ondan faydalanmak hususunda köpekleşir. Bu uğurda yoluna çıkan bütün prensipleri ve insanlığın yararına olan her şeyi çığner.

Bunun sonucu olarak da insanlığı alabildiğince yıpratın, kişileri, toplumları, devletleri ve milletleri sırf bir avuç faizcinin çıkarları için bedbaht eden bir nizam doğar. İnsanı ahlâki, kişisel ve ruhi yönden kaosa iter, mal piyasalarını karıştırır, ekonomik gelişimi en alt seviyeye düşürür. Ve bu iş —asrımızda olduğu gibi— insanlığın üzerindeki pratik pratik nüfuzun ve gerçek haki-miyyetin, Allah'ın yarattıklarının içinde en adi ve en şerli bir zümrenin eline geçmesiyle sonuçlanır. Öyle bir zümre ki; insanlık içinde ne bir doğruluk ne bir insaf gösteriyor ne de onlar arasında sözlerine vefa, insanların haklarına saygı gösteriyor...

İnsanlığı fert fert veya hükümetler ve milletler olarak —yurt içinde ve dışında— kendilerine borçlandırıyolar.

Böylece hiç bir gayret sarfetmeksizin faizci sistemin kendilerine sağladığı avantaj-

larla insanoğlunun emeği, alnının teri ve kanını insanlığın bütün çalışmalarının hâsılatı onların cebine akıyor.

Onlar yalnızca mala sahip olmakla yetinmiyor, aynı zamanda nüfuz güçleri üzerinde de hakimiyetlerini kuruyorlar. Burada katiyetle herhangi bir prensip, ahlâk kuralı, dini ve ahlâkî düşünceyi dikkate almıyorlar.

Tabi olarak sahip oldukları bu sınırsız nüfuzu, sömürü güçlerini artıracak beşeri sistemler kurmak, fikirlerini yaymak ve kanunlar koymak yolunda kullanırlar. Böylece hırslarının ve çirkin gayelerinin yolu üstünde hiçbir engel kalmaz. Bu gayelerine ulaşmaları için en kestirme yol, insanlığın bir çoğunun sahip oldukları paraları başkalarına kaptıracağı eğlence ve batakhanelere itilmesidir. Böylece paralar onların kurduğu şebeke ve kapanlara düşer.

Evrensel ekonominin akışı, hakimiyetleri altında, kendi belirli çıkarlarına uygun hale gelir. Ekonomi alemindeki düzenli akışın bu şekilde çarpıtılması sonucu insan topluluklarının yararına olması gereken sanayi ve ekonomik ürünler evrensel servet kaynaklarını ellerinde bulunduran faizci zümrenin arzusuna uğruna heba olur.

Asrımızdaki insanlığın, —daha önceki cahiliyye döneminde karşılaşmadığı— en büyük felâketi; —eski zamanda ferdi zenginler, ve borsalar olarak, şimdi de modern banka patronları olarak ortaya çıkan— gizli ve açık bütün güçlere, iç ve dış hakimiyet vesilelerine, dergi, kitap, üniversite, öğretmenler, tiyatro, radyo, sinema ve televizyon gibi reklâm ve propağanda vasıtalarına sahip olan bu faizci kişilerdir. Onlar bu vasıtaları faizci nizamın gölgesinde terlerini ve kanlarını emdikleri, etlerini ve kemiklerini yedikleri zavallı insan guruplarının kafasında bir fikir; bu zehirli ve iğrenç faiz nizamının en büyük ve en mâkul nizam, ekonomik gelişme için en doğru yol olduğu fikrini oluşturmak için kullanmışlardır. Bu nizamın bereketi ve güzelliği olarak da, batı toplumunun medeniyetteki ileriliğini örnek vermektedirler. Onlara göre faizi kaldırmak isteyenler pratikle alâkası olmayan hayalci bir guruptur. Onlar bu görüşlerini gerçeğe hiç alâkası olmayan hayale dayalı ahlâkî sebeplere dayandırmaktadırlar. Onların bu çabasına müsamaha göstermek ekonomik düzeni tamamiyle altüst etmektir.

Faizcilerin oluşturduğu ortam sonucu, faizi kaldırmak isteyenler, aşlında bu düze-

nin kurbanı olmuş olan geniş halk tabakaları tarafından alaya alınmışlardır. Böylece hem halk hem de ekonomik sistem bu kapitalistlerin kurbanı olmuştur.

Esasında yeryüzünde kendi aleyhlerine bir cereyanın oluşması, bu evrensel faizcilerin sınırlarını bozmakta, onların huzurlarını kaçırmaktadır.

Bu bir avuç faizci kurdun dünyayı velveleye vermeleri için, bütün insanlığın menfaatine olacak bir faaliyetin başlatılması yeterlidir.

Faiz nizamı salt ekonomik açıdan da kusurlu 'bir nizamdır. Onun bu kusuru, bizzat kendi gölgesinde yaşayan ve kafa yapıları, madde hırsı zehirinin, kültürün, düşüncenin ve ahlâkın bütün yönlerine akıtıldığı bir kültür ortamı içinde yetişen batılı ekonomi profesörlerinden bazılarının işaret edeceği kadar açık bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Bu nizamı salt iktisadi açıdan kusurlu bulunanların başında Raih bankasının müdürü Alman, Dr. Şaht gelmektedir. O, 1953 yılında Şam'da verdiği bir konferansda şöyle demişti: «Basit bir rakamsal hesaplama ile, açıkça ortaya çıkmaktadır ki, yeryüzündeki malların tamamı sayıları çok az olan bir faizci zümrenin elinde toplanmıştır. Borç veren

faizci bütün işlerde daima kazanır. Borç alanın ise hem kazanması hem de kaybetmesi mümkündür. Bunun sonucu olarak —matematiksel bir gerçektir ki— paralar daima kazananın elinde toplanır.» İşte bu nazariye şu anda tam olarak gerçekleşme yolundadır. Şu anda da yeryüzünün en büyük servetlerine gerçekten sahip olan yalnızca bir kaç bin kişidir.

Bankalara ve para babalarına borçlanarak iş yapan fabrikatörler ve mal sahipleri, mal sahibi hesabına çalışan ücretli işçilerden farksızdır.

Faizin cinayetleri yalnız bununla da bitmemektedir.

Ekonominin faiz esası üzerine kurulması mal sahipleriyle işçilerin ticaret ve sanat ilişkilerini, kumar masasında birbirlerini aldatmaya çalışanlar arasındaki ilişkilere döndermiştir.

Tasarruf sahipleri paralarının en çok kâr getirmesi için çalışırlar. Sanayi ve ticaretin ihtiyacının çoğalması ve kazançlarının değerinin artması için paralarını piyasadan çekerler. Sıkıntılarının şidetlenmesi üzerine ticaret ve sanayiyle uğraşanlar işlerinin kâr getirmediğini görürler ve kendilerine bir kâr

sağlamayan, bir şey kazandırmayan iş sahalarına para yatırmazlar. Milyonlarca kişinin çalıştığı bu iş sahalarına yatırılan malın miktarı azalınca fabrikaların üretim kapasiteleri düşer, bürolarda çalışan işçiler açığa kalır.

İş bu dereceye vardığında, mala olan talebin azaldığını veya durduğunu gören faizciler yavaş yavaş paranın değerini düşürürler.

Sanayi ve ticarete çalışanlar bu sefer faizcilere yönelirler. Hayat yeniden rahat bir şekilde cereyan etmeye başlar. Böylece, dünya ekonomisinin zaman zaman rahatladığı, zaman zaman krizler içine düştüğü bir dümen döner durur. Sonuçta insanlık, onların dümenleri içinde, hayvanlar gibi döner dururlar.

Bunun ardından, tüketiciler faizcilere farkında olmadan bir haraç verirler. Çünkü faizli para alarak çalışan tüccar ve sanayiciler, borçlandıkları faizi tüketicilere yüklemektedirler. Sonuçta tüm paranın faizcilerin cebine girmesi için tüketim mallarını pahalandırıyor ve paranın yükünü halkın omuzlarına yıkıyorlar.

Devletin de çeşitli imar çalışmaları ve yenilik faaliyetleri yapmak için yaptığı iç ve

dış borçlanmaların faizini de, faiz yuvalarına yine ahali ödemektedir. Çünkü devlet bu borçlanmaların faizini ödeyebilmek için halkın üzerindeki vergileri artıracaktır. Sonuçta her zaman, dönen bu dolaplar sonucu halk faizcilere vergi vermeye iştirak edecektir. İş, bu sınırdan pek az durur. Hemen bu borçlanmaların ardından, sömürge imparatorlukları kurulur. Peşinden sömürü amacıyla harpler başlar.

SEKİZ HAKİKAT

Biz burada faiz nizamının bütün kusurlarını anlatacak değiliz. Bu mesele başlı başına bir araştırma mevzuudur. Burada bütün noktalarda müslüman olmak isteyen kişilere, İslâmın faize karşı takındığı sert tavrın sebeplerini izah etmekle yetineceğiz.

Birinci hakikat: Kalplerin kesinlikle inanması gereken ilk hakikat faizin uygulandığı bir yerde İslâmın olmayacağıdır. Din adamlarının ve müftülerin bunun dışında söyleyeceği şeyler yalandır, hiledir. İslâm düşüncelerini ve ahlâkı üzerindeki tesirleriyle çatışma esası üzerine kurulmuştur.

İkinci Hakikat: Faiz nizamı —sadece imanı ahlâk ve hayat hakkındaki düşüncelerinde değil bilakis— pratik ve ekonomik ha-

yatı açısından insanlığın baş belâsıdır. Çünkü o insanlığın mutluluğunu yok eden en korkunç bir nizamdır. Dış görünüşünün hileli bir şekilde parlak ve yaldızlı olmasına, bu sistemle genel ekonomiyi düzeltereğini iddia etmesine rağmen onun birbiriyle uyumlu insanı değerlerini yok eder.

Üçüncü Hakikat: Ahlâkî nizamla pratik nizam, İslâm'da birbiriyle tamamen bağlantılıdır. İnsan bütün hareketlerinde halife tayin edilirken verdiği ahde ve kabullendiği şarta bağımlıdır. Şüphesiz o, hayatı boyunca yaptığı her türlü faaliyetlerinde gözetilmekte, ölçülmekte ve imtihan edilmektedir. Ve bunun üzerine ahirette hesaba çekilecektir. Burada yalnız başına bir ahlâk nizamı, yalnız başına bir pratik hayat nizamı yoktur. Bilakis her ikisi birden insanın faaliyetlerini düzenlerler. Her ikisi de ibadettir, güzel yapılırsa sevap kazanılır. Kötü yaparsa sorguya çekilir ve defterine günah yazılır. Başarılı İslâm ekonomik sistemi ahlâktan ayrı olarak kurulamaz. Ahlâk, kendisinden uzak kaldığında da insanın pratik hayatının başa rılacağı zâid bir şey değildir.

Dördüncü Hakikat: Faizli çalışma, kişinin kardeşine ve topluma karşı olan şahsiyetini, ahlâkını ve vicdanını bozmaktan baş-

ka bir şey yapmaz. Genel manasıyla insanlığın toplum hayatını bozmakla onları birbirlerine karşı tamah, kıskançlık, ve bencillik gibi duygulara sürüklemektedir.

Çağımızda faizle para alarak borçlanan kişi faizi karşılayacak miktarda para kazanmak için her türlü istismar yollarına başvurmaktan geri durmamaktadır. Faiz ise daima en iyi para kazanma yolu olarak kabul edilir. Faizle borç alan kişi insanlığını tamamen bozan rezil filimler, rezil gazeteler, danslar, eğlence yerleri ve beyaz kadın ticareti gibi iğrenç yollara başvurarak elindeki malı artırmaya çalışacaktır.

Faizle borç alan kişinin amacı insanlık için en faydalı işleri değil, kazanç yönünden en bol olan işleri yapmaktır. İsterse kâr, duyguların son sınırına kadar sömürülmesinden ve arzuların en rezillerinden elde edilmiş olsun.

İşte, yeryüzünün bugün içinde bulunduğu manzara ve bunun ilk sebebi: Faizle iş yapmak!..

Beşinci Hakikat: İslâm olgun bir nizamdır. O, faizci nizamı yasakladığı zaman kendi nizamını ona ihtiyaç duyulmayacak esaslar üzerine bina etmiştir. O, toplumsal haya-

tı tüm yönleriyle bu nevi bir ilişkiye gerek bırakmayacak bir şekilde düzenler.

Birbirleriyle sıkısıkıya ilişkili olan, ekonomik, sosyal ve insani gelişmelere asla engel olmaksızın...

Altıncı Hakikat: İslâm —hayatı kendi düşüncesine ve özel nizamına uygun olarak düzenlenmek için— faiz nizamını kaldırmak istediğinde ekonomik hayatın gelişmesi ve tabii seyrini sürdürmesi için lâzım olan diğer müessese ve organları kaldırmaya ihtiyaç duymaz. O sadece faizin sultasını ve kötülüklerini reddeder. Onun yerini düzenli ve sıhhatli ilişkilere bırakır, Bankalar (faiz usulü olmaksızın,) şirketler ve bazı yeni ekonomik kurumlar, İslâmın serbest bıraktığı o müessese ve organlardır.

Yedinci Hakikat: Burada müslüman olmak isteyen kişinin kesinlikle inanması gereken mühim bir hakikat vardır. O da insanlığın hayatının asla, Allah'ın yasakladığı bir şey üzerine kurulamayacağı ve o hal üzere devam edemiyeceğidir. Aynı şekilde, hayatın bu iğrenç usul üzerine bina edilmesi de hayat hakkında en nihai söz söyleme hakkına sahip olan din açısından imkânsızdır.

Bu hayatı yaratan ve insanı oraya halife olarak tayin eden Allah sübhânehû ve teâ-

lâdır. Ona gelişmesini ve ilerlemesini emreden, ilerlemesi için ona yardım eden de Allah'dan başka birisi değildir. Buna göre, Allah'ın haram kıldığı bir şeyin helâl olabileceğini düşünmek ve onu, insanlığın hayatının onsuz düzenlenemeyeceği, ilerlemenin onsuz mümkün olamayacağı bir şey olarak kabul etmek bir mümin için imkânsızdır. Şüphesiz yine aynı şekilde, hayatın düzenlenmesine ve ilerlemesine son hükmü veren şeyin böyle iğrenç bir nizam olması da mümkün değildir. Bu yalnızca, yanlış düşünce, kötü anlayış ve; «Medeniyetin gelişmesi ve ekonominin düzelmesi için faiz zaruridir, şüphesiz faiz en tabii bir nizamdır,» şeklindeki sözlerle nesillere yayılmış çirkin ve zehirli propagandalar sonucu oluşmuştur.

Bu hilekâr düşünce genel kültürün bütün noktalarına, yeryüzünün doğusu ve batısındaki tüm insanlığın bilgi kaynaklarına sokulmuştur. Sonra ekonominin faizcilerin ve bankaların sürekli çalışması esası üzerine kurulmasının gerekliliği ve diğer bir nizamı yerleştirmenin imkânsız olduğu fikri telkin edilmiştir.

Bu ilk olarak iman yokluğundan doğan bir imkânsızlıktır. İkinci olarak da, düşüncenin zayıflığından ve faizcilerin tüm güçleriyle

yerleştirmeye, sahip oldukları evrensel idari güçlerin, genel ve özel reklâm vasıtalarının aracılığıyla insanlığı kendisine yönlendirmeye çalıştıkları bu düşüncenin bir vehim olduğu hususunu araştırmanın azlığından kaynaklanmaktadır.

Sekizinci Hakikat: Bugün ve yarın dünyadaki ekonominin faizden başka bir esas üzerine bina edilmesi oldukça güç, hatta bir hayalden başka bir şey değildir. Hatta o görülen gerçeğe tamamen aykırı bir yanlıştır. Çünkü, çıkarıcı guruplara hizmet eden ve onların sisteminin devam etmesi için faaliyet gösteren organlar oldukça büyüktür.

Fakat niyetler salih olur, insanlık —veya en azından İslâm ümmeti— hürriyyetini evrensel faizciliğin sultasından kurtarmak için azmeder, kendisi için hayrı, mutluluğu, bereketi ve bununla birlikte ahlâk güzelliğini ve toplumsal temizliğı tercih ederse şüphesiz, kendisini kurtaracak olan değışik bir nizamı, Allah'ın insanlık için seçtiğı nizamı, daha önce fiilen uygulanmış ve onun gölgesinde hayatın tadı alınmış olan bir nizamı yerleştirmenin yolları açıktır.

İnsanlar akıllı ve olgun davrandıkları takdirde tekrar onun gölgesinde ve şerefli

bayrağı altında gelişmelerini sürdürecektir.

Bu nizamın uygulanış şeklini ve usullerini burada ayrı ayrı zikretmemize imkân yoktur. Sadece böyle belirgin noktalara işaret etmekle yetineceğiz.

Pratik sonuçları göstermiştir ki, faiz ekonomik hayatın gerektirdiği zaruretlerden bir zaruret değildir.

Daha önceden İslâm tarafından ortadan kaldırılıncaya kadar bu nizamın boyunduruğu altında ezilen insanlık, bugün yine aynı nizamın darbeleriyle ezilmektedir. Fakat ne yazık ki, yine aynı insanlık kendisini kurtaracak ve selâmete erdirecek olan İslâm nizamından kaçınmaktadır.

Şimdi insanlığın en büyük felâketleri tattığı faizci nizamı İslâm inkilâbının nasıl kaldırdığını görelim:

FAİZ ÇEŞİTLERİ VE İLGÂ METODU

«Faiz yiyen kimseler, kendisine şeytan çarpmış olan kimseler nasıl kalkarsa (mezarlarından) öylece kalkarlar. Bu halde olmaları; —alış veriş, aynen faiz gibidir— demeleri yüzündendir. Halbuki, Allah, alış verişi helâl ve faizi haram kılmıştır. Bundan böyle kim kendisine Rabbinden bir öğüt gelip faizi yemekten sakınırsa daha önce aldığı faiz ona bağışlanır, geri alınmaz ve bundan sonra onun işi (affedilişi) Allah'a aittir. Kim de, haram olan bu faizi helâl diye yemeğe dönerse, işte onlar cehennemliktirler; o ateşte ebedi olarak kalacaklardır.

Allahu Teâlâ faizle geleni mahveder ve sadakaları verilen malı artırır ve Allah ısrarla haram yiyen kâfirle ziyade günahkâr hiç bir kimseyi sevmez.» (Bakara, 275-276)

Şüphesiz bu hamle korkunç bir hamle, bu tasvir müthiş bir tasvirdir.

«Faiz yiyen kimseler, kendisine şeytan çarpmış olan kimseler nasıl kalkarlarsa, (mezarlarından) öylece kalkarlar!..»

Bu canlı ve hareketli tasvirin hisler üzerinde yaptığı manevi tesir, hiç bir tehditte rastlanılmayacak kadar şiddetlidir. Şeytan çarpmış ve saraya tutulmuş bir insan tasviri... Bu insanlar tarafından bilinen ve tanıyan bir halin tasviridir. Ayeti kerîme, faizcilerin, kâr temin etmeye olan hırslarından ekonomik düzenlerinde alışageldikleri adetlerinden uzaklaştırmak için onları tir tir titretiyor. Ve bu manzarayı daha da canlandırmak için gözler önüne saraya tutulmuş bir insanı getiriyor.

Bu ifade kendi konusunda terbiyevi yönden çok tesirli bir yoldur.

Birçok tefsirde bu korkunç kalkmadan maksadın, kıyametteki dirilme olduğu söylenmektedir. Fakat bu tasvir —açıkça gördüğümüz gibi— bu dünyadaki insan hayatı için de açıkça geçerlidir. Bu mânâ «Allah'a ve resulüne harp ilan etmek»'ten sakındırma âyetinde daha belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Biz şu anda bu harbin açıkça cereyan etmekte olduğunu, faiz nizamının

ağına düşürölerek zehirlenmiş insanlığın başına bu muhariplerin musallat olduğunu görüyoruz.

Biz şimdi insanlığın bu gün içinde bulunduğu gerçeklere bakarak, bu hakikatın tafsilâtına girmeden önce Kur'ân'ın Arap yarımadasında karşılaştığı faiz çeşitlerini ve cahiliyyenin onun hakkındaki fikirlerini anlatmaya başlayalım:

Cahiliyye devrinde bilinen, bu Kur'ân âyetlerinin ve diğerlerinin iptali için indirildiği belli başlı iki çeşit faiz vardır. Bunlar:

1. Vade farkı şeklinde alınan faiz (nesie faize):

Nesie faizi hakkında Katade şöyle demiştir: Cahiliyye devrinde, bir kişi bir malı belli bir sürede ödemek üzere satardı.

Borçlu vaktinde parayı ödeyemezse, para sahibi onun borcunu artırır, buna karşılık vadesini uzatırdı. Cahiliyye devrinin faizi işte bu şekilde olurdu.»

Mücahid ise şöyle diyor: «Cahiliyye devri faizinin ek şartlarla ertelenen borçlar olduğunu biliyoruz. Ek şartlar yapılan ertelemeye karşılık olarak konulurdu. Allahu Teâlâ bunu geçersiz kıldı.»

İmam Razi tefsirinde dedi ki; «Nesie cahiliyye dönemnnin en meşhur faiz çeşidiydi. Onlardan birisi diğerine belirli bir vade için her ay belli bir miktar almak üzere borç para verildi. Anamal ise aynı şekliyle kahrıldı. Vade bitince ana malı isterdi. Şayet borçlu parayı ödeyemezse, anamal üzerine biraz daha ek yapılarak vade uzatılırdı.»

Üsame b. Zeyd (r.a.)'dan rivayet edilen hadise göre Nebi (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

«Faiz, ancak nesie'dir.» (1)

2. Fadl faizi: Kişinin bir şeyi aynı şey karşılığı fakat biraz fazlalıkla satmasıdır. Yani altına karşılık altını, dirheme karşılık dirhemi, buğdaya karşılık buğdayı ve arpaya karşılık arpayı satmak gibidir. İşte böylece, içinde faize benzeyen bir yön olduğu için faiz çeşitlerinden sayılmıştır. Bu çeşit muamelelerin çevresindeki prensiblerde faiz ameliyesine benzer durumlar vardır. Bu nokta günümüzdeki alış-verişlerde şiddetle dikkat etmemiz gereken bir husustur.

Ebu Said el-Hudri'nin rivayetine göre Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: «Altı-

(1) Buhari ve Müslim tarafından rivayet edilmiştir.

na altın, gümüşe gümüş, buğdaya buğday, arpaya arpa, hurmaya hurma, tuza tuz verilir. Fakat aynı ölçüde ve aynı özelliklerde olmak şartıyla... Kim bunu artırır veya artırmak isterse faiz almış olur. Alan da veren de eşittir.» (2)

Yine Ebu Said el-Hudri şöyle anlatmıştır: «Bilal (r.a.) yanında Burni hurmasından olduğu halde Resulullah'ın yanına geldi. Nebi (s.a.v.) ona:

«— Bu neredendir ya Bilal» diye sordu. Bilal:

«— Bizde adi hurma vardı. Onun iki ölçğine karşılık bir ölçek aldım» dedi.

Rasulullah, «Of» dedi. Faizin ta kendisi. Yapma bunu. Fakat iyisini almak istersen hurmanı başkasına sat. Onunla ötekisini al.» (3)

Birinci çeşit faizde, faiz ameliyelerinde geçerli olan tüm esas unsurlar apaçık bir şekilde var olduğu için bu konuda başka bir açıklamaya ihtiyaç yoktur. Esas unsur, malın aslı üzerine yapılan ektir. Vadenin ertelenmesi ise bu eke karşılıktır. Bu ek faiz anlaşmalarında açıkça belirtilir. Yani malın

(2) Buhari ve Müslim tarafından rivayet edilmiştir.

(3) Müttefekün aleyh'dir.

malı doğurması sadece bu süre sebebiyledir. Başka bir sebeple değildir.

İkinci kısma gelince, şüphesiz buradaki fazlalık birbirine benzeyen iki şey arasındaki esaslı farklılıklardan doğmaktadır. Bu durum iki ölçek adi hurma vererek bir ölçek kaliteli hurma alan Bilal (r.a.)'nın hadisinde açıkça ortaya çıkmaktadır. Aynı cinsten birbirleriyle benzerliği olan iki cins arasında yapılan işlem onun faize benzediği şüphesini doğurmaktadır.

Buğday buğdayı doğurduğunda Resulullah (s.a.v.)'ın faiz olarak özelliklerini açıkladığı ve yasakladığı durum ortaya çıkar. O bütün ilişkilerde faizden tamamen uzaklaşabilmek için değiştirilmesi istenen şeyin önceden satılmasını sonra da nakit karşılığı istenilen şeyin alınmasını emretmiştir.

«Yeden blyedin» (vakit geçirmeksizin) ibaresi ise, misli misline satışlarda fazlalık olmasa bile faize benzer olmaması için konulmuştur. Çünkü —mal karşılığı mal vermede— zaman unsuru en mühim temel esaslardan birisidir.

Hangi işte olursa olsun faize benzer bir durum ortaya çıktığında Resulullah (s.a.v.)'ın gösterdiği hassasiyet bu dereceye ulaşmıştır. Bu derece cahiliyye devrinde geçerli

olan faiz sisteminin çözümlenmesi için akli yönden en geçerli ve hikmetli dereceydi.

Bugün bazı beyinsizler, batının kapitalist düşünceleri ve uygulamalarının önünde, selefin cahiliyye dönemindeki faizi vasıflandırdıkları üzerine Üsame hadisine dayanarak faizin haramlığını sadece bir çeşide —vade farkı çeşidine— indirmek istemektedirler.

Böylece, cahiliyye dönemindeki faize tamına eşit olmayan çağımızdaki faiz çeşitlerini İslâm adına —dinen— helâl kılıyorlar.

Bu çırpınışların hiç birisi onların ruhi ve akli bozukluklarının ortaya çıkmasından başka bir şey yapamıyor. İslâm bir şekil dini değildir, ancak temel prensipler üzerine kurulmuş bir dindir. O faizi haram kıldığında sadece bir bölümünü haram kılıp diğerlerini serbest bırakmamıştır. O kendi düşüncesine uymayan bütün düşünceleri reddeder, kendi mantığıyla beraber yürümeyen bütün mantıklarla savaşır.

Onun bu husustaki hassaslığı çok uzak yönlerden faiz ameliyesine benzeyen ve onun şartlarından bazılarına sahip olan Fadl faizini bile yasaklamasından ortaya çıkmaktadır.

İster cahiliyye döneminde bilindiği şekliyle yapılsın, isterse yeni bir şekil icad edilerek piyasaya sürülmüş olsun faiz ameliyesinin esas unsurlarının varlığı devam ettiği sürece faizin her çeşidini haram kılmıştır.

ALLAH'IN SAVAŞ AÇTIĞI TOPLUM

Şüphesiz faiz tarafgir, kıskanç, bencil ve kumarbazca bir düşüncenin ürünüdür. Hangi tür kâr sağlama işlemi olursa olsun bu duygu kaldırılmadıkça faiz gibidir.

Bu hakikatı iyice bilmemiz, Allah ve Resulünün faizci guruplara karşı açtığı savaşa yürekten inanmamız gerekir.

«Faiz yiyen kimseler aynen şeytan çarpan kimselerin kalktığı gibi kalkarlar.»

—İlk sorumlular olsalar da— faizi yiyenlerden kasıt yalnızca faizin fazlalığını alarak ondan faydalananlar değildir. Bilakis faizle alışverişlerini yürüten bütün toplumdur.

Cabir (r.a.) şöyle buyurmuştur: «Allah rasulü faizi yiyene, onun vekiline, şahidine

ve kâtibine lânet etmiştir ve hepsinin eşit olduğunu söylemiştir.» (1)

Bu, kişisel faiz muameleleridir. Tamen faizci sistem üzerine oturtulmuş toplumlarda ise bütün herkes Allah'ın açtığı harbin muhatabı olup lânetlenmişlerdir. Allah'ın rahmetinden tereddütsüz kovulmuşlardır. Onlar hayatlarını bir düzene koyamazlar ve şeytan çarpmış, zehirlenmiş gibi muvazenesiz bir hareketten başka şekilde hareket edemezler. Onlar ne istikrara ne sükûnete ne de rahata erişirler.

Bu konuda daha şüphe varsa, geçen asırdan itibaren oluşan çağdaş Kapitalist nizamının uygulandığı yerlere bakıldığında bu dört asırlık tecrübenin katiyyetle şüpheyi yer bırakmadığı görülür.

Bugün içinde yaşadığımız bu dünya ızdırap, huzursuzluk, korku, ruh bunalımları ve sinir hastalıkları dünyasıdır.

Bunu akıl sahipleri, düşünürler, âlimler, profesörler, ve Batı medeniyetinin hakim olduğu ülkeleri gezen, araştıran ve inceleyen herkes itiraf etmektedir.

Bu durum, maddi medeniyetin ulaştığı üstün seviyeye, bu bölgelerdeki sınıai kalkınmanın ve üretim kapasitesinin büyük artışı-

(1) Müslim, Ahmed, Ebu Davud, Tirmizi.

na ve gözleri kamaştıran maddi bolluğa rağ-men sürmektedir.

Sonra bu alem, salgın savaşlar dolayısıyla, kapsamlı harpler ve sürekli tehditler altındadır.

Dünyanın hiçbir tarafından sinir harpleri ve krizler eksik olmamaktadır.

Bu iğrenç ve uğursuz belânın önüne ne maddi medeniyet ne de maddi rahat alabiliyor. Maddenin kolaylığı ve rahatlığı alemin hiçbir yerinde mutluluğu sağlayamıyor. O halde, gönüllerde mutluluk, huzur, düzen ve itmi'nan oluşturmayan bu medeniyetin değeri nedir?

Görmemek için gözlerinin önüne perde çekmeyen ve görmek isteyen herkesin önüne bu gerçek serilmektedir: Gerçekten de umumi refahın sağlandığı maddi gelişmenin tamamlandığı Amerika ve İsviçre gibi ülkelerde insanlar mesud değildir.

Üzüntü içindeler, zengin olsalar da gözlerinden üzüntü akıyor. Üretimin içinde boğuldukları halde dertler onları yiyip bitiriyor. Bazan gürültü ve kalabalıklar içinde üzüntüyle boğuluyorlar, bazan uydurma batıl modalarla bazan da ruhi ve cinsi sapıklıklarla... Sonuçta çözümü kendilerinden ve içinde yaşadıkları hayatın korkularından

kaçmakta buluyorlar... Hayatın akışı ve yükselmesine rağmen gerçek sebebi bir türlü anlaşılmayan acılarda... Sonra ihtikara koşuyorlar... Delicesine, çılgıncasına...

Bu korkunç boşluk, korku ve acı beyinleri yiyip bitiriyor. Huzura ebediyyen erişemiyorlar.

FAİZİN GETİRDİKLERİ

Niçin bunlar?

Şüphesiz bunun en ilk sebebi —ulaştığı maddi refaha rağmen— ızdırıp, sapıklık, bozukluk ve uğursuzluk içindeki insan ruhunun maneviyattan, imandan ve Allah'a teslim olma duygusundan yoksun, Allah'a iman ve yeryüzünde halife olma anlaşmasının şartlarına uymamanın bahşettiği büyük insanı hedeflerden uzak oluşudur.

Bu durumun sebeplerinden birisi de faiz belâsıdır!.. O, ekonominin başbelâsıdır. Ekonominin gelişmesini sağlar fakat onun düzenli ve eşit bir şekilde gelişmesine, hayırlarının ve bereketlerinin bütün insanlara düzenli bir şekilde dağıtılmasına engel olur. Onun faydası, bankalarda büyük kasaların arkasında durarak belirli çıkarlar sağlamak

için ticaret ve sanayicilere borçlar veren bir avuç faizci kitleleredir. Bunlar ticareti ve sanayiye kişinin yararına, toplumun tamamını mesud ederek ihtiyaçlara, toplum hayatının düzenini garantileyecek çalışmalara, her yere toplumsal ve ferdi sükûneti sağlayacak hedeflere doğru değil, milyonlarca insan sefaletle sürüklenecek, milyonların hayatı mahvolacak ve bütün insanlığın hayatı krizler ve korkular içine yuvarlanacak bile olsa kendilerine en çok kâr getirecek hedeflere yöneltirler.

«Faiz yiyen kimseler, şeytanın çarptığı kimseler gibi kalkar.» diyen Rabbimiz ne de doğru buyurmuş. İşte biz bu hakikati çağımızdaki dünyanın gerçeklerinde apaçık bir şekilde görebiliyoruz.

Resulülüllah (s.a.v.) devrinde faizciler faizi haram kılan, ticari alış-verişleri helâl kılan bir emrin olmadığını iddia ederek faizin yasaklanmasına karşı çıkmışlardı.

«İşte böylece onlar diyorlardı ki, zaten alış-veriş de aynen faiz gibidir. Hayır, Allah alış-verişi helâl, faizi ise haram kılmıştır.»

Onları şüpheye düşüren nokta, faizde olduğu gibi alış-verişte de bir kâr unsurunun var oluşuydu. Fakat alış-verişte şahsi maharetler, şahsi çabalar ve hayatta cereyan edip

necekleri azabla korkutuyor. Temiz ve bol kârın —faizde değil— sadakada olduğunu haber veriyor. Allah'ın günahkâr kâfirler hakkındaki sert tavrını sergiliyor.

«Allah faizin bereketini giderir, sadakanın kârını artırır. Allah, günah sahibi idarecilerden hiç birisini sevmez.»

Allah'ın vaadi de tehdidi de doğrudur.

Biz, faizle ilişkilerini yürüten hiçbir toplumda rahatın, huzurun ve sükûnetin kalmadığını apaçık bir şekilde görüyoruz. Allah faizin bereketini kırar. Bu iğrenç muameleleri yürüten bir toplumda belâ ve musibetten başka bir şey bulunmaz.

Gelişmenin, üretim bolluğunun ve geçim kaynaklarının çokluğunun —dış görünüş itibarıyla— gözleri kamaştırmasına, kaynaklarda çalışanların bolluğuna rağmen bereket oldukça azdır.

Daha öncede kaynakları çok zengin olan devletlerin halkının kalplerine oturan uğursuz rahatsızlığa ve servetlerin azaltamayıp bilakis artırdığı ruhi bunalımlara işaret etmiştik.

İşte bu devletler şimdi dünyaya, korku, bunalım, dert ve ızdırap saçıyorlar. İnsanlık sürekli kahredici bir savaş korkusu altında yaşıyor. Soğuk harbin endişesiyle uyanıyor

ve yatıyor... —Hissetsinler veya hissetmesinler— hayat insanlığın sınırları üzerine günbe gün daha ağır bir şekilde çöküyor. Bu hal içinde ne malın, ne ömrün ne sıhhatin ne de sükûnetin bereketini tadabiliyorlar.

Yardımlaşma ve dayanışma üzerine kurulmuş —farz olan zekâtı ödeyip sadakada dilediği gibi davranan— hiç bir toplum yoktur ki Allah onların ruhuna mutluluk, dostluk, sevgi, müsamaha ve huzur vermesin.

Onlar daima Allah'ın fazlına ve sevabına koşuyorlar. Allah da onlara sürekli yardımıyla sükûnet ve huzur sağlıyor, sadakalarını kat kat bereketlendiriyor.

Hiçbir toplum yoktur ki —fert fert veya toplu olarak— bu esas üzerine hayatlarını bina etsinler ve Allah o toplumun gelirlerini, sıhhatlerini, kuvvetlerini, kalplerindeki sükûnetlerini ve durumlarının düzenini artırmassın.

«Allah hiçbir günahkâr kâfiri sevmez.»

İşte bu azar —haram kılındıktan sonra— halen faiz işleriyle iştigal edenler hakkındaki kesin hükmü vermektedir. Allah şüphesiz onları sevmez. Hiç şüphe yok ki dilleriyle binlerce kez Allah'tan başka ilâh yoktur, Muhammed onun resulüdür deseler bile Allah'ın

haram kıldığını helâl kılanlara «günahkâr kâfir» sıfatı verilir.

İslâm, dille söylenen bir söz değildir. O, ancak hayatın düzenleyicisi, tüm işlerin ayarlayıcısıdır. Onun bir kısmını inkâr etmek, tamamını inkâr etmek gibidir. Faizin haramlığında şüphe yoktur. Faizi helâl saymak ve hayatı faiz sistemine göre düzenlemek ancak, «günahkâr kâfirlerin» işidir. Onların gerinden Allah'a sığınırız.

EKONOMİYE İLAHİ BİR DÜZEN

Bu küfür ve günah sayfasına, faiz nizamına yaslananlar için yapılan korkunç tehditlere karşılık bir iman ve ameli salihler sayfası vardır. Şimdi burada iman etmiş bir toplum anlatılmaktadır. Faiz nizamına karşılık diğer bir nizama —zekât nizamına— göre hayatı düzenlemenin esasları...

«İman edenlerin, salih amel işleyenlerin, namazlarını dosdoğru kılanların ve zekâtlarını verenlerin mükâfatları Rableri katındadır. Onlar için hiçbir korku yoktur. Ve onlar üzülmeyeceklerdir de...»

Bu sahifenin en belirgin unsuru «zekât»'tır. Karşılık beklemezsiniz ve fayda ummazsınız yapılan bir bağış unsuru... Önümüzdeki konu müminin sıfatını ve mümin toplumunun esaslarını arz ediyor, sonra bu mümin

toplum üzerine Allah'ın verdiği emniyet, sükûnet ve huzur ortamını gösteriyor.

Zekât hayatın tüm yönlerinde faizci nizamın sağladığı garantilerden hiçbirisine ihtiyaç hissettirmeyecek bir dayanışma ve garantiye sahip olan toplumun temel prensibidir.

Zekât, İslâm nizamının toplum hayatında uygulandığını, şu andaki hayatın imani düşünce, imani terbiye, temiz ahlâk ve onun üstün faziletleri üzerine kurulduğunu görmeyen İslâm ümmetinin şanssız nesillerinin ve bizim hislerimiz üzerinde garip bir şekle büründü.

Halbuki İslâm önce insan nefsinin, özel bir kalıba sokuyor, sonra ona içinde düzenli düşüncelerinin, temiz ahlâkının ve yüksek faziletlerinin açığa çıkacağı bir nizam kuruyor. Faiz esası üzerine kurulan cahili sistemin aksine o da zekâtı bu nizamın temel direği kılıyor. Faiz karışmaksızın ferdî çabalar ve yardımlaşmalar yoluyla ekonomiyi geliştiriyor, hayatı ilerletiyor.

Bu manzara, zekât nizamının, insanî hayat nizamının uygulanışına şahid olmayan şanssız nesiller önünde tersine çevrilmiştir. Onlar faiz esası üzerine kurulan maddî nizamın sıkıntısının içinde doğup yaşadılar.

Onun alçaklığına ve cimriliğine, insan vicdanlarına hakim kıldığı bencilce didişmeye ve köpekler gibi hırlaşmaya şahid oldular.

Öyle ki mallar, muhtaç olanlara cimri faiz usulünden başka bir usülle verilmiyor... İnsanlar garantisiz bir hayat içinde yaşıyorlar. Mallarının bir kısmını faizci sigorta şirketlerine yatırarak, hayatlarını garantilemeye çalışıyorlar. Bankalara yeterli faiz getirmesi için gerekli malı yığmadan geleceklerinden emin olamıyorlar.

Sanayi ve ticaret faizli kredi sağlamadıkça işletecek para bulamıyor.

Bunun da ötesinde, talihsiz zavallı nesiller, hayat için bundan başka bir nizam olmayacağına ve hayatın bu esastan başka bir esas üzerine kurulamayacağına inandırılıyorlar.

Zekât müessesesi şimdi bu neslin nazarında sadece gülünç bir şahsi bağış durumuna düşürülmüştür. Öyleki çağımızda bu esas üzerine hayatın kurulacağına inanmaz olmuşlardır.

Fakat onlar, zekâtın ne büyük bir yekûna ulaştığını, İslâmın kendine has bir şekilde oluşturduğu özel bir terbiyeyle terbiye ettiği insanlardan düzenli kanunlar ve usûllerle ve içinde yaşamıyanların asla ulaşamadığı

bir düşünce olgunluğuna ulaşmış olan toplumun özel hayat düzeniyle ana maldan ve kârından % 2.5 oranında alındığını bilmezler. (Bu oran tarım ürünlerinde ve madenlerde % 5, % 10 ve % 20 oranlarına yükselir.)

Devlet bunu müslümanlardan ferdi bir bağış olarak değil, farz bir hak olarak alır. Bununla müslüman toplumdan yeterince gelir sağlayamıyanların hayatını garanti altına alır.

Böylece toplumdaki her fert kendisinin ve çocuklarının geçimini her halükarda garantide hisseder.

Ayrıca devlet zor duruma düşmüş olan borçlunun borcunu —ister ticari isterse gayri ticari olarak olmuş olsun— zekât geliriyle üstlenir.

Mühim olan nizamın şekli değildir. Asıl mühim olan onun ruhudur.

İslâmın kendine has kanunlar, prensipler ve yönlendirmelerle düzenlediği, görünüşle icraatın aynı olduğu kanunlarının ve yönlendirmelerinin tam manasıyla olgun olduğu toplumda yardımlaşma duygusu hem kişilerin vicdanında hem de kanunların yönlendirmesinden birbirleriyle uyumlu ve düzenli bir şekilde neşet eder. İşte bu, diğer

maddi nizamların gölgesinde doğup yaşayanların düşünemedikleri gerçektir.

Fakat biz —ehli İslâm olarak— onu biliyor, imanımızla onun zevkini tadıyoruz.

Onlar ise uğursuz talihleri ve kötü nasiplerinin eseri olarak bundan mahrum kalmışlardır. Onların nasibi budur. Şu halde onlar Allah'ın iman edenler, salih amel işleyenler, namazlarını dosdoğru kılanlar ve zekâtlarını tam tamına verenler için müjdelediği bu hayırlardan mahrum kalsınlar...

Üstelik onun vereceği sevaptan ve mükâfattan da mahrum kalsınlar.

Allah'ın nizamını bilmemeleri, tanıamaları, sapıklıkları ve inatçılıklarından dolayı...

Şüphesiz Allah —sübhanehu— hayatlarını iman, sulh, ibadet ve yardımlaşma esası üzerine bina edenlere yanında mahfuz tuttuğu bir ecir, daha asla korkmayacakları ve hiç üzülmeyecekleri bir emniyet vadediyor.

«Onların sevapları Rablerinin katındandır. Onlar için hiç bir korku yoktur. Ve onlar üzülmmezler de...»

Bununla birlikte faiz yiyicileri ve faizci toplumları gazabıyla ve felâketle, sapıklık ve bozuklukla acı ve korkuyla tehdit ediyor.

Şüphesiz insanlık bu duruma müslüman toplumunda yaşanan bir gerçek olarak şahid oldu. Bu günde yaşayan faizci topluma şahadet etmektedir.

Keşke her gafil kalbi tutup şiddetlice sarsarak uyandırma ve kapanmış gözlerin kapaklarını açarak bu gerçeği gösterme gücüne sahip olsaydık... Gücümüz yetseydi şüphesiz yapardık... Fakat gücümüz yetmiyor. Sadece bu gerçeklere işaret etmekle yetiniyoruz.

Umulur ki Allah bu zavallı insanlığı doğru yola iletir ve onlara gerçekleri gösterir.

Kalpler, rahman olan Allah'ın iki parmağının arasındadır. Hidayet ancak Allah'ın verdiği hidayettir.

ZEKÂT NİZAMININ NİMETLERİ

Faizi hayatından silip atmış, küfrü ve günahı reddetmiş, bu hayatı iman, salih amel, ibadet ve zekât üzerine kurmuş olan müslüman toplumun, Allah'ın kendilerine vadettiği huzur ortamının gölgesi altında, işte bu huzur ortamının gölgesi altında iman edenlere, hayatlarını bu adi faiz nizamından temizlemeleri için son bir çağrıda bulunuyor. Aksi takdirde Allah ve Resulü tarafından açılmış bir harbin muhatabı oluyorlar. Öyle bir harp ki, ne geciktirilmesi ne ertelenmesi ve ne de durdurulması mümkündür.

«Ey iman edenler, Allah'dan korkun ve şayet iman etmiş iseniz faizden arta kalanı terkedin. Şayet yapmazsanız, bilin ki bu Allah'a ve O'nun elçisine karşı açılmış bir harp-

dir. Şayet tevbe ederseniz ana malınız sizindir. Ne zulmediniz ne de zulme uğrarsınız»

Ayeti kerime iman edenlerin imanıyla faizden arta kalanı terk etmeyi eşleştiriyor. O halde, Allah'dan korkmadıkça ve faizin arta kalanından sakınmadıkça iman ettiklerini ilan etseler bile asla mümin değillerdir. Çünkü Allah'ın emrettiği şeye itaat edip, boyun eğip tabi olmadıkça iman edilmiş olmaz. Kur'an'ın bu âyeti onların yapmakta oldukları işte hiçbir şüphe bırakmıyor. İnsanın, Allah'ın şeriatına razı olmayıp itaat etmediği onu hayatında geçerli ve ilişkilerinde hakim kılmadığı halde iman kelimesinin arkasına gizlenmesine müsaade etmiyor.

Dinde inanç esaslarıyla, sosyal ilişkilerin arasını ayıranlar asla mümin değildirler. İster mü'min olduklarını ilan etsinler isterse dilleriyle veya diğer ibadet çeşitleriyle müslüman olduklarını göstermeye çalışsınlar!..

«Ey iman edenler Allah'dan korkun ve şayet iman edenlerden siz faizin arta kalanını terk edin.»

Daha önceki aldıkları faizi ise onlara terk ediyor. Bunun onlardan geri alınmasını faiz karıştığı için mallarının bir kısmının veya tamamının elinden alınmasını emretmiyor. Çünkü hüküm olmaksızın haram kılmak

mümkün değildir. Şeriatın dışında da bir hüküm sözkonusu değildir. Şeriat kanun koyduğunda ise hemen uygulanır, gereğince muamele edilir. O halde, daha önce faiz yiyenlerin işi Allah'a aittir. Onların kanunla bir işi yoktur. Görüldüğü gibi İslâmiyet, kanununu dönülmesi mümkün olmayan bir katiyyetle koymakla birlikte, sosyal ve ekonomik büyük krizler doğurmaktan sakınmıştır. Çünkü bu kanun yeni konmuştur ve ancak bundan sonrası için geçerlidir.

İşte İslâm Nizam'ı bu şekilde insanlığın pratikteki hayatı için, onu kolaylaştırmak, temizlemek, ve insanla beraber ilerleyip gelişmesini sağlamak için konmuştur.

Aynı zamanda, kanununun, müminlerin hayatlarında konduğu andan itibaren veya haberdar oldukları andan itibaren uygulanmasını emretmiştir. —Bununla birlikte— kalplerini takva şuuruyla coşturmayı da ihmal etmez. Bu takvayı da şeriatının uygulanması için kanunların da üstünde bir garanti kılar. Böylece o, dış baskılardan başka bir güvencesi olmayan beşeri nizamların sahip olmadığı üstün uygulama garantisine sahip olur. Kişilerin vicdanları üzerine Allah korkusundan bir bekçi gücü konmadıkça,

dış kontrollere karşı hile yapmak oldukça kolaydır.

Bu safha teşvik safhasıydı. Şimdi sıra tehdit (terkib) safhasında... Kalpleri titreten bir tehdit...

«Şayet yapmazsanız (faizi terketmezseniz) bunun Allah ve elçisine açılmış bir harp olduğunu bilin. (Allah ve elçisinin açtığı harbe hazırlanın)»

Ne korkunç! Allah'a ve Resulüne karşı açılmış bir harp... İnsan ruhunun karşı karşıya geldiği bir harp. Cereyan tarzı belli, akibeti belli, korkunç bir harp...

Bu kudretli, mahvu kahr edici kuvvetin karşısında zavallı insanoğlunun gücü hani?..

Resulullah (s.a.v.) faizle ilgili bu âyeti kerîmenin nazil olmasından sonra Mekke'deki yetkilisine, Muğire ailesine faizli ilişkilerden vazgeçmezlerse savaş açmasını emretmişti.

Resulüllah (s.a.v.) fetih günü hutbesinde cahiliyye devrine ait olup, borçluların üzerinde İslâm'ın gelmesinden sonra bile uzun müddet devam etmekte olan faiz borçlarının kaldırılmasını emretti. İlk kaldırdığı faiz amcası Abbas'ın faiziydi.

İslâm toplumu sükûn bulup bu kanun

iyice yerleşince faiz muamelesine ait diğer artıkları da iptal etti.

Resulullah (s.a.v.) bu hutbede şöyle buyurdu. «Cahiliyye devrine ait her türlü faiz kaldırılmıştır ve şu iki ayağımın altındadır. Kaldırdığım ilk faiz de Abbas'ın faizidir.»

Bununla birlikte cahiliyye devrinde almış oldukları faizleri geri vermelerini emretmedi.

İmam, —İslâm toplumu kurulduğu zaman— faiz nizamının prensipleri üzerinde muamele yapıp bu işlerinde ısrar edenlerle savaşmak zorundadır. İsterse mü'min olduklarını iddia etsinler. Hz. Ebubekir de namaz kılıp kelime-i şahadet getirmelerine rağmen zekât vermekten kaçınanlara karşı savaşmıştı.

Allah'ın şeriatına itaat etmekten kaçınan ve onu hayatının tüm noktalarında uygulamayan kişi mü'min değildir.

Allah ve Resulünün açtığı bu harp, imanın ilan ettiği, kılınçla yapılan harpten çok daha umumidir. İşte bu sebeple bu harp —söz söyleyenlerin en doğrusunun söylediği gibi— ekonomik ve sosyal nizamını faiz esas üzerine kuran tüm toplumlara karşı ilan edilmiş bir harptir.

Bu harp, evrensel, korkutucu ve öldürü-

cü bir şekilde ilan edilmiştir. O ruhlarda ve kalplerde yapılan bir harptir. Bereket ve huzura karşı bir savaştır. Bu, Allah'ın kendi nizamına ve metoduna karşı çıkan bir takım asileri diğerlerinin üstüne musallat ettiği bir savaştır. Boğuşma ve sürme savaşıdır. Zulüm ve dolandırıcılık savaşıdır, korku ve ızdırap savaşıdır... Son olarak milletler, ordular ve devletler arası silâhlı bir savaştır. Faiz nizamının uygulanmasında çıkan ezici ve yıkıcı bir savaştır. Doğrudan veya dolaylı yollarla bu savaş alevlendirenler evrensel kapitalistlerdir. Onlar ağlarını kuruyorlar ve şirketler, sanayiciler buna düşüyorlar. Sonra milletler ve devletler de düşüyor. Pençeler birbiriyle çatışıyor ve harp doğuyor. Yahut da askerleriyle ve devletleriyle kaçırdıkları mallarının peşine düşüyorlar. Savaş çıkıyor veya vergilerin miktarı ve faizlerin yükü artar. İşçilerle mal sahipleri arasında fakirlik ve darlık başgösterir. Kalpleri yıkım davetine meyleder ve harp çıkar.

—Bütün bunlar olmasa da— ruhlarda çıkarttıkları çatışma, ahlâkî bozulma, şehevi arzuların başıboş bırakılması, insani temellerin kökünden sökülüp atılması ve nefsin alçaltılması onlara yeter. Bu kahredici savaşların bir çoğundan daha müthiştir.

İşte bu sürekli devam edegelen bir harptir. Allahu teâlâ tarafından faizle muamele yapanlara karşı açılmıştır. O, faizler sapıtmış zavallı insanlığın yaş ve kuru her şeyini süratle yiyip bitirmektedir.

Gafil insanlık ise fabrikalardan çıkan maddi üretimin bolluğunu gördükçe ilerlediğini ve kazandığını zannetmektedir. Bu bol üretim, şayet temiz ve düzenli bir kaynaktan çıkmış olsaydı insanlığı mutlu edebilirdi. Fakat —iğrenç faiz kaynağından çıkan bu bolluk— birbiri üstüne yığılarak insanlığın nefesini kesip onu ezmekten başka bir işe yaramıyor.

İnsanlığın üzerine çöreklenen şerli evrensel faizciler ise malun boyunduruklarının altında nefesi kesilen insanlığın hiç bir ıdırabını hissetmiyorlar.

İslâm ilk geldiği gün müslüman toplumu davet etmişti. Şimdi de temiz ve doğru nizamına, günahlardan hatalardan ve mikroplu metottan tövbe etmeye davet ediyor.

«Eğer tevbe ederseniz anamalınız sizindir. Ne zulmedebilirsiniz ne de zulme uğrarsınız »

Bu hatadan tevbedir. O hata cahiliyye hatasıdır. Öyle bir cahiliyye ki onun ne yeri ne zamanı vardır. Şüphesiz o ne zaman ve

nerede olursa olsun Allah'ın usulünden ve şeriatından sapmadır. Öyle bir hataki izleri kişilerin tavırlarında, ahlâklarında, ve hayat hakkındaki düşüncelerinde, toplumların hayatında ve umumi ilişkilerinde, bizzat itikadi gelişmesinde açıkça ortaya çıkıyor. Faizci propagandanın avları olan zavallılar onun ekonomik gelişimin düzeni için tek usûl olduğunu zannetseler de...

Ana sermayeyi geri almak ise ne borç verenin ne de borçlananın zulme uğramadığı adil bir yoldur. Malı artırmak için ise daha başka temiz ve meşru yollar vardır.

Şahsi çalışma yolu veya malı çalıştıracak olan kişiye verecek mudarebe usulü ortaklık kurmak, sonuçta kârı da zararı da bölüşmek usulü mümkündür.

Ayrıca, hisse senetleri piyasaya süren — kârı sınırlayarak fazlasını kurucuların elinde bırakmayan — şirketlere ortak olarak kâr sağlamak da gayet meşrudur.

Yahut da parasını faizsiz bankalara yatırır — işin başında kâr belirlenmez — Banka da bunları doğrudan veya dolaylı yollarla şirketlere, fabrikalara ve ticari müesseselere yatırır. Sonra elde edilen kâr veya zarar belli bir zamanda para sahiplerine belli bir usûl üzere dağıtılır. Bankalar da bu malları idare

etmek ve faaliyetlerini yürütmek için bu kârdan bir miktar pay alırlar. Bununla ilgili burada tafsilâtına giremiyeceğimiz kadar çok mesele vardır. Kalpler iman edip, temiz ve güzel kaynaklardan gelir sağlamak, berbat ve iğrenç yollardan kaçınmak için niyetler sahih olursa işler kolaylaşır ve imkânlar bollar.

Ayeti kerime zorluk halindeki borçlarla ilgili hükümleri açıklayarak sonuçlanıyor. Bu borçla ilgili yol nesie faizi, artışa karşılık süreyi uzatmak olamaz. Bu, borçlunun zorluğu bitinceye kadar beklemektir. Fakat hayrını artırmak ve bollaştırmak isteyen kimse- nin bu borcu bağışlaması daha iyidir.

«Borçlu sıkıntıdaysa, rahatlayıncaya kadar borç tehir edilir, şayet bilerseniz sadaka olarak bağışlarsanız sizin için daha hayırlıdır.»

İslâmın insanlığa sunduğu şey güzellik ve müsamahadır. Onun gölgesi, milliyetçiliğin, cimriliğin, tamahın, köpekliğin ve edepsizliğin elinde yorgun düşen insanlığın sığınacağı yegâne gölgeliktir. O, hem borçlu hem borç veren hem de gölgesine sığınan toplumlar için rahmet kaynağıdır.

Biz, maddi medeniyetin gölgesinde yetişen bilgiç kafalar için bu kelimelerin her-

hangi —ikna edici— bir mânâ ifade etmediğini biliyoruz. Bu tatlı ve zevkli sözler onların taşlaşmış ahmak kafalarında herhangi bir tesir bırakmıyor.

Bunlar ister, yeryüzünün köşebaşlarında, zehirle dolu dilini çıkararak; muhtaçları, bir musibete uğrayıp yemek, giyinmek veya ilaç olarak kullanmak için biraz mala ihtiyacı olanları, hatta ölülerini gömmeye yetecek paraları olmayıp ihtiyaç ellerini açan yahut, bir çok belâlarla karşılaştıktan sonra, bu ben-cil, cimri ve haris insanların dünyasında yardım istemek için el açan ve mal sahibi vahşilerin yuvalarına zorlukla başını sokan zavallılar kendiliğinden tuzığa düşmüş, kolay yenir bir av olarak kabul eden faizci yılanlar olsunlar, isterse bankalar, bankerler ve borsalar olsun. Hepsi de eşittir.

Yalnız bu ikinciler yüksek binalarında büyük masalarının arkasına oturarak arka-larında bir yığın ekonomik görüşler, ilmi eserler, uydurma profesörler, enstitüler, üniversiteler, kanunlar ve prensipler, polisler, mahkemeler ve ordular yığını oluştururlar. Bütün bunlar, onların suçlarını temize çıkartmak, korumak, gayri meşru kârlarını ceplerine indirmelerine yardımcı olmak için sürdürülmektedir.

Biz biliyoruz ki bu kelimeler asla onların kulaklarına erişmez. Fakat biz bu sözlerimizin doğru olduğunu biliyoruz. İnsanlığın mutluluğunun ona bağlanmakta, ondan yararlanmakta ve onu uygulamakta olduğunu biliyoruz.

«Şayet borçlu zorluk içindeyse —borç veren kişinin borçlu— rahatlayıncaya kadar beklemesi gerekir. Şayet bilerseniz bağışlamanız sizin için daha hayırlıdır.»

Zorluk —İslâma göre— borçlunun kanun ve mahkemeler nazarında sorumluluğunu kaldırmaz. Kolaylık geçinceye kadar beklenir. Zaten müslüman toplum bu güçlüğü borçlunun üstünde bırakmaz. Allahu teâlâ borcu verenden şayet daha faziletli olmasını istiyorsa bu borcu bağışlamasını ister.

Bu hem borçlu için hem de kendisi için hem toplum hem de toplumsal yardımlaşmanın oluşu açısından hayırlıdır.

Keşke —borç veren zat— Allah'ın bildiğini ve bu işten dolayı kendisi için ne hazırlandığını bilseydi!..

Fakat şayet borç veren kişi zorluk içinde olup ödeme imkânı olmadığı halde borçlunun yakasına sarılıp boğazını sıkarsa, faizin iptal edilmesinin hikmetlerinden en mühimmi darbe yemiş olur.

İşte bu sebeple —şart ve cevap şeklinde— şayet borçlu dardaysa borcunu ödeyinceye kadar genişlemesinin beklenmesini emretmiştir. Zorluk anında para sahibine paranın tamamını veya bir kısmını bağışlaması ise daha sevimlidir.

Diğer bir âyette ise darlık içindeki borçlunun borcunu ödemesi ve yaşamını kolaylaştırması için zekât gelirinden bir pay ayırmıştır.

«Şüphesiz sadakalar, fakirler, miskinler... ve borçlular içindir.»

Bu borçlular, borç aldıkları paraları zevkleri ve şehvetleri için harcamayıp güzel ve temiz yollarla harcadıktan sonra sıkıntı haline düşenlerdir.

Sonra derin bir tehdidi içeren âyetler geliyor. Öyle ki müminlerin nefsi titriyor ve keşke alacağımın tamamından vazgeçseydim de hesap günü Allah'ın önünden kurtulmuş gibi geçseydim diyesi geliyor.

«Öyle bir günden sakının ki, o günde Allah'a döndürüleceksiniz. Sonra herkese kazandığının karşılığı verilecektir. Onlara zulmedilmeyeceklerdir de...»

Allah'a dönülen gün! Her nefse kazandığının verildiği bu gün oldukça zor bir gündür. O günün mü'minlerin kalbinde apayrı

bir yeri vardır. O günün manzarası mü'minin kalbinde mevcuttur. O günün, mü'minlerin vicdanında sürekli bir korkusu vardır. O gün Allah'ın huzurunda durmak insanın benliğini sarsan güç bir iştir.

Bu sonuç; insanlar arası ilişkiler ortamına almak ve vermek, kazanç ve mükâfat ortamına son derece uygundur. Geçen bütün konuları tasfiye ediyor ve içinde bulunulan hallerle ilgili son hükmü veriyor.

Şüphesiz ki takva vicdanların derinliklerindeki en güçlü bekçidir. İslâm bekçisini buraya yerleştirir, böylece kalp onun elinden kaçmaya imkân bulamaz.

Şüphesiz bu İslâm'dır. Kuvvetli bir nizamdır. Yeryüzünde gerçekleşen tatlı ve yumuşak bir nizamdır. Allah'ın insanlık için rahmeti, insan için ikramıdır.

Öyle bir hayır ki; insanlık şu anda ondan kaçmaktadır. Allah'ın ve insanlığın, düşmanlarının yüz çevirdikleri nizam!..

FAİZ YALNIZCA KAT KAT OLANI MIDIR?

«Ey iman edenler, faizi kat kat katlayarak yemeyin. Allah'tan korkun. Umulur ki kurtuluşa erersiniz. Kâfirler için hazırlanmış olan ateşten sakının. Allah'a ve onun elçisine itaat edin, umulur ki bağışlanırsınız. Rabbinizin afvına ve genişliği yerle gök kadar olup müttakiler için hazırlanmış olan cennete koşun. Bollukta ve darlıkta infak eden (sadaka veren)'ler, öfkesini yenenleri, insanların kusurlarını afvedenleri, ve amelini güzelce yapanları Allah sever. Bir günah işlediklerinde veya kendilerine zulmettiklerinde Allah'ı hatırlayıp günahlarından tevbe ederler. —Günahları Allah'dan başka kim bağışlayabilir?— Sonra da işledikleri günahlarda bile bile ısrar etmezler. İşte onlar için Rablerinden bir bağış ve sonsuza dek kalmaları

için önünden nehirler akan bir cennet vardır. Amellerini güzelce yapanların mükâfatı ne de güzeldir.» (Âli İmran, 130-136)

Bu âyeti kerîmeler; bu inancın özelliklerinden bir özelliğe, insanın varlığı ve enerjisi hakkında bu inancın birliğine ve kapsamlılığına işaret etmek, onu bütün varlığıyla tek bir gayeye, Allah'a ibadet, O'na kulluk ve her işte O'nun emrine uyma gayesine ulaştırmak için harp mevzuundan önce gelmişlerdir.

Bu âyeti kerîmeler; Allah'ın nizamının ve insanın varlığı üzerindeki hakimiyetinin, tüm durumlarını, bütün işlerini ve her yönüyle enerjisini bir bütün olarak etrafı kapsadığını belirtmekte, daha sonra insânî enerjinin çeşitli yönleri arasındaki irtibatı ve bu irtibatın insanın çalışmaları üzerindeki nihai tesirini açıklamaktadır.

İslâm, ferdi bütün yönleriyle ele alır. Toplum hayatını parçalamaksızın bir bütün olarak inceler. Burada harp için hazırlanmak ve tatbikat yapmakla birlikte nefsi temizleyip kalbi arındırmak, heva ve şehvetlere hakim olmak ve toplumda müsamahanın yaygınlaştırılması zikrediliyor. Bütün bunlar birbiriyle son derece yakından ilişkilidir. Bunları tüm çizgileriyle ve yönleriyle açıkladığı-

mızda harp meydanındaki bölümünden diğer tüm bölümlerine kadar müslüman toplumun hayatında ne denli açık bir öneme sahip olduğu açığa çıkar.

«Ey iman edenler, faizi kat kat katlayarak yemeyin. Allah'dan korkun. Umulur ki kurtuluşa erersiniz. Kâfirler için hazırlanmış olan ateşten sakının. Allah'a ve onun elçisine itaat edin. Umulur ki kurtulursunuz.»

Faiz ve faizci nizamla ilgili açıklamalar daha önce geçmişti. Biz tekrar burada aynı bahse girmeyeceğiz. Ancak, «edâfen müdâefâ» (kat kat) kelimesi üzerinde duracağız. Çünkü zamanımızda bir gurup bu kesin nassın arkasına sığınıp, «Haram olan kat kat katlamaktır. Yüzde dört, yedi ve dokuz ise kat kat katlamak değildir. O halde bunlar haram hükmüne girmez.» diyerek onu çarptırmaya çalışmaktadırlar.

Söze başlamadan önce şunu kesin olarak söylemeyelim ki, «edâfen müdâefâ» kelimesi haramlığın şartı değil, mevcut uygulamanın sıfatıdır. Bakara sûresindeki; «Faizden arta kalanı terkedin...» âyeti kerimesi (275-281) —hiç bir şeklini istisna etmeksizin— kat'î olarak fâizi haram kılmaktadır. Nasıl olursa olsun...

Ana prensibi böylece belirledikten sonra bu sifata dönebiliriz. Yasaklanan bu sıfat sadece Arap yarımadasında cereyan eden faizci uygulamayla ilgili olmayıp faiz oranı ne olursa olsun faizli muamelenin yapıldığı her yerin sıfatıdır.

Faizci nizam, mal dolaşımının tümüyle bu esas üzerine kurulması demektir. Buna göre faizle muamele sadece fertlerle ilgili basit bir şey değildir. O, bir taraftan çok yönlü, öte taraftan sürekli bir muameledir. Bu çok yönlülüğü ve sürekliliği sebebiyle o, zaman gelçtikçe hiç şüphesiz kat kat artar.

Faizci nizamın asli karakteri sebebiyle bu sıfatı her zaman gerçekleşir. Bundan dolayı bu sıfat sadece Arap yarımadasında uygulanan faizin değil, faiz nizamının her zamanki ana özelliğidir.

İşte bu faiz nizamı, (daha önce belirttiğimiz gibi) ekonomik ve siyasi hayatı bozduğu gibi, ferdi hayatı ve ahlâkı da bozar. Buradan, faizin toplum hayatının tüm yönleriyle ilgili olduğu ve bütün faaliyetlerine tesir ettiği ortaya çıkmaktadır.

KUR'AN'IN FAİZDEN SAKINDIRMA METODU

İslâmiyet —müslüman toplumu oluşturun— ekonomik ve siyasal hayatın düzenliliğini sağlamak isterken, kişisel faaliyetleri ve ahlâkî arındırmasında ihmal etmemiştir. Her ikisinin de harp meydanına giren İslâm ümmeti üzerindeki etkileri apaçıktır. Harp sahnelerini müteakiben sözün birdenbire faiz yemenin yasaklanmasına dönmesi bu nizamın kapsamlılığını ve ileri görüşlülüğünü ortaya koymaktadır.

Faizi yasaklamayı müteakiben de, Allah'dan korkmak, kurtuluşu ummak, ve kâfirler için hazırlanmış olan ateşten sakınmak zikredilmektedir. Faiz yaşağını bu iki şeyin takib etmesi de aynı şeye delâlet etmektedir. Bu en uygun bir sıralamadır.

Çünkü, Allah'dan sakınan ve kâfirler için hazırlanmış olan ateşten sakınan bir kişi kesinlikle faiz yemez. Allah'a inanan ve kendini kâfirlerin safında görmek istemeyen kişi almaz. İman yalnızca dille söylenen bir lâf değildir. İman, Allah'ın bu imanının varlığına delil kıldığı sistemi uygulamaktır. İman bu sistemin hayatta uygulanmasının, toplum hayatının onun gerçeklerince düzenlenmesinin öncüsüdür.

İmanla, faizci sistemi bir yerde birleştirmek imkânsızdır. Nerede faizci nizam uygulanırsa orada bu dinden tamamiyle uzaklaşmak sözkonusudur. Orada kâfirler için hazırlanmış olan bir ateş vardır. Bu konuda sözü uzatmak sonucu değiştirmez. Bu âyet ve rîmelerde faiz yemekle; Allah'dan korkmaya, kâfirler için hazırlanmış ateşten sakınmaya çağırmanın bir arada zikredilmeleri bir tesadüf veya hata değildir. Bilakis o, bu hakikatin müslümanların düşüncelerine iyice yerleşmesini amaçlamaktadır.

Böylece kurtuluş ümidi faizi terketmeye ve Allah'dan korkmaya bağlanıyor. Kurtuluş takvanın ve Allah'ın sisteminin insanların hayatında gerçekleştirilmesinin tabii bir sonucudur. Faizle muamelenin insan hayatındaki kötü tesirlerini ve toplumdaki yıkıcı etkilerini daha önceki bölümde anlatmıştık.

Buradaki kurtuluşun mânâsını ve faizli ilişkiyi terketmeyle olan yakın ilgisini anlamak için tekrar oradaki açıklamalara dönmemiz gerekmektedir.

Bundan sonra diğer bir uyarı geliyor:

«Allah'a ve Resûlüne itaat edin, umulur ki merhamet olunursunuz.» Bu âyet, Allah'a ve Resûlüne tüm yönleriyle itaatı emretmekte ve merhamet olunmayı bu kapsamlı itaaa bağlamaktadır. Bu âyetin faizin yasaklanmasından hemen sonra gelmesi ise faiz nizamının geçerli olduğu bir yerde katiyyetle Allah'a ve Resûlüne itaatten söz edilmesinin mümkün olmadığına delildir. Ne şekilde olursa olsun faiz yiyen bir kişinin kalbinde Allah'a ve Resûlüne itaat duygusuna yer yoktur. Görüldüğü gibi sıralamanın bu şekilde olması tehdit üstüne tehdittir. Burada kurtuluş vesilesi ve ümit kaynağı olması sebebiyle, Allah'a ve Resûlüne itaat emriyle peygamberin emrine aykırı işlerin yapıldığı muharebe arasında özel ilgiden daha derin bir incelik vardır.

Daha sonra geçen âyetlerin, ekonomik açıdan yapılan toplumsal ilişkilerdeki zıt karakterleri ve bu iki nizamı; faiz nizamıyla, yardımlaşma nizamını birbirinden kesin çiz-

gilerle ayıran özellikleri sebebiyle bir arada zikrettiğini görüyoruz.

Aynı şekilde burada da faiz nizamıyla, bollukta ve darlıkta sadaka nizamının bir arada anlatıldığını görürüz.

Faiz yemenin yasaklanması, kâfirler için hazırlanmış ateşten sakındırılmasının, kurtuluş ve merhamet ümidiyle Allah'dan korkmaya çağırılmasının ardından, bunların hemen ardından, mağfirete ve —müttakiler için hazırlanmış— yerle gök genişliğindeki cennete koşma emri geliyor.

Sonra müttakilerin ilk özelliği, «bollukta ve darlıkta infak edenler, (mallarını ihtiyaç sahiplerine dağıtanlar)» olarak belirleniyor. Bunlar, kat kat katlayarak faiz yiyen zümlerin mukabilidir. Hemen ardından diğer özellikler ve uyarıcı vasıflar geliyor:

«Rabbimiz katından olan bağışlamaya ve müttakiler, gizli açık infak edenler, öfkelerini yenenler, insanları afvedenler için hazırlanmış, genişliği yerle gök kadar olan cennete koşun. Allah muhsinleri —amelini güzelce yapanları— sever. Onlar ki, bir kötülük işledikleri yahut nefislerine zulmettikleri zaman Allah'ı hatırlar, günahlarından tevbe ederler. —Günahları Allah'tan başka kim af-

fedebilir?— Üstelik onlar işledikleri günahda bile bile ısrar etmezler.»

«Ayeti kerîmede bu itaatın yapılmasını, duygusal ve canlı bir şekilde tasvir etmekte, onları bir hedefe ulaşmak veya bir mükâfata kavuşmak için koşan yarışçılar olarak anlatmaktadır.

«Rabbiniz katından olan bağışlamaya koşun...»

Ve, «Yerle gök genişliğindeki cennete»'de... Koşun, «müttakiler için hazırlanan» cennete, bağışlama da ordadır.

Sonra müttakilerin özelliklerini açıklamaya başlıyor: «Bollukta ve darlıkta infak edenler.»

Onlar cömertliğe devam ederler. Allah'ın nizamı üzerinde yaşarlar. Onları ne bolluk ne de darlık vazgeçirebilir. Bolluk bencilleştirmez ki aldatsın, darlık sıkıntı vermez ki unuttursun... Cimrilikten ve hırstan kurtulup, Allah'ın gözetimine ve O'ndan sakınmaya sığınmak için sürekli yapacakları iş budur.

Esasen cimri ve fitri olarak malı seven kişileri her halükârda, infak etmeye sevk edecek, onu mal sevgisinden, hırsın boyunduruğundan ve cimriliğin yükünden kurtaracak tek şey takvâ duygusudur. Bu öyle derin ve

tesirli bir duygudur ki ruhlar ancak onunla şifa bulur, kurtuluşa erer, zincirlerden ve bağlardan kurtulur.

Bu özelliğe dikkat çekmekle harp ortamı arasında özel bir ilgi vardır. Burada infaktan bahseden mütekerrir âyetlerle birlikte cömertlikten kaçınan ve cömertliğe mani olanları ayıplayan âyetlerin birlikte zikredildiğini görmekteyiz.

Burada, savaş ortamıyla ilgili meselelerin anlatılmasının ardından, bir takım grupların Allah yolunda infaka teşvik edilmeleri izlemektedir.

«Öfkelerini yenenler, insanları afvedenler...»

Takvâ bütün bu yönlendiriciler ve etki-leyicilerle birlikte oluşur. Öfke insânî bir patlamadır. Kanın bir anlık hareketiyle ortaya çıkar. O, insan oluşun unsurlarından bir unsur olup kaçınılmazdır. İnsan onu ancak, takvanın aydınlığının oluşturduğu hoş bir ortamda yenebilir. Ancak, bu ruhi kuvvetle insaniyyetin yüceliğine erişebilir.

Öfkeyi yenmek birinci aşamadır. Fakat o tek başına yeterli değildir. Bazen insan öfkelerini yalnızca kinini artırmak ve intikam almak için yener. Böylece şiddetli bir öfke korkunç bir intikama, açık bir kırgınlık gizli

bir kine dönüſebilir. Öfke ve kızgınlık ſüpheſiz kin ve intikamdan daha temiz ve daha iyidir.

Bu sebeple âyeti kerîme öfkesini yenmenin gerekliliği olan son durumu açıklıyor; afvetmek, müſamahakâr olmak ve serbest bırakmak...

Öfke yenilinceye kadar nefis için bir ağırlık, kalbi yaralayan bir alev ve vicdanı ürperten bir ateſtir.

Ama kiſi kinden vazgeçip kalben afvettiğinde bu ağırlıktan kurtulur. Kalbi parlak ve ışıklı ufuklara ulaşır. Vicdanını huzur kaplar.

«Allah muhsinleri (amelini güzelce yapanları) sever.»

Muhsinler mallarını bollukta ve darlıkta cömertçe infak edenlerdir. Muhsinler, öfkeden sonra afveden ve müſamaha göstererek kinden vazgeçenlerdir.

Allah muhsinleri «sever». Buradaki «sevme» kelimesi ortamın hoſluğu, aydınlığı ve güzelliğiyle uyumlu, temiz, samimi, aydınlatıcı ve parlak bir ifadedir.

Allah'ın ihsanı ve muhsinleri sevmesinden dolayı Allah'ı sevenlerin kalplerine ihsan sevgisi (her ſeyi güzelce Allah'ın rızasına uygun) yapma arzusu dolar. Bu kalplerde

iyiliğe sevkeden bir istek doğar. Bu söz yalnızca duygulandırıcı bir lâf değildir. Bu sözün arkasında gerçek bir sevgi vardır.

Allah'ın sevdiği bir cemaat, Allah'ı seven bir cemaat... İşte orada kin ve intikam yerine müsamaha, kolaylık ve serbesti yaygınlaşır. Onlar, garantili bir cemaattirler. Onlar kardeş bir cemaattirler, onlar kuvvetli bir cemaattirler. İşte bu sebeple bu âyeti kerîmeler harp meydanındaki muharebeyle hayatı eşit şartlarda ve aynı oranda ele alıyor.

Bundan sonra, müttakilerin diğer bir özelliğine geçiyoruz: «Onlar ki bir kötülük işledikleri yahut nefislerine zulmettikleri zaman Allah'ı hatırlar, günahlarından tevbe ederler. —Günahları Allah'dan başka kim afvedebilir?— Üstelik onlar işledikleri günahda bile bile ısrar etmezler.» Şu dinin müsamahakârlığına bir bakın. Allah insanları kendi aralarındaki işlere Allah'ın müttali olduğunu anlamadıkça müsamahaya davet etmiyor. Yaptıkları hoşgörünün zevkine varsınlar, mânâsını anlasınlar ve bir şeyler kazansınlar diye...

Müttakiler, mü'minler arasında en yüksek dereceye sahip olanlardır. Bu dinin insanlığa olan müsamahası ve merhameti ise müttakilerin adedinden çok daha fazladır.

«Onlar ki, bir kötülük işlediklerinde Allah'ı hatırlar, ve günahlarından tevbe ederler.»

«Fahişe» deyimiyle zikredilen kötülük, günahların en iğrenci ve en büyüğüdür. Fakat bu din müsamahakârlığı sebebiyle bu derece alçakanları bile Allah'ın rahmetinden kovmamakta, onları mü'minler kervanından geriye atmamaktadır. Bilakis onları tek bir şartla en yüksek dereceye. müttakiler derecesine yükseltiyor.

İşte o şart bu dinin tabiatını ve gerçek yüzünü ortaya koymaktadır. Allah'ı hatırlasınlar, günahlarından tevbe etsinler, hata olduğunu bile bile günahda ısrar etmesinler, kendi arzularıyla utanmaksızın günaha dalmasınlar... Diğer bir deyişle, Allah'a kulluk çerçevesi içinde olsunlar. Allah'ın himayesinde onun afvıyla, merhametiyle ve faziletiyle iç içe olsunlar.

Şüphesiz bu din cesedinin ağırlığı sebebiyle bazan kötülüğün en alt tabakasına düşebilen bu insan yaratığının zaaflarını bilmektedir.

Kan ve etinin bir anlık infiali şehvetinde teşvikiyle onu hayvani hislere sevkeder. Bu, sevk, şehvet, tamah ve arzu onu isyan-

kâr bir şekilde Allah'ın emrinden ayrılmaya zorlar.

İşte İslâm bu zaafını bilir ve ona acımasızca davranmaz. Nefsine zulmettiği, isyan ettiği ve kötülüğe daldığı anda onu Allah'ın rahmetinden kovmak için acele etmez. Ruhundaki iman ateşinin sönmemiş olması, kalbindeki iman kaynağının korunmuş olması, kendisini Allah'a bağlayan bağın kopmamış olması, yine kendisinin günahkâr bir kul olduğunu ve affı bol olan bir Rabbinin bulunduğunu bilmesi ona yeter...

O halde bu zayıf, hatalı ve günahkâr yaratık henüz hayırdan sapmamıştır. O bir geçittir, yollar henüz tıkanmamıştır. Zaafı ayağını ne kadar kaydırırsa kaydırsın kopması mümkün olmayan bir ipe sarılabılır.

İman nuru kalbinde devam ettiği, hiç unutmuyarak daima Allah'ı zikredip O'nun ipine bağlandığı, tevbe ettiği ve kulluğa devam edip isyana yönelmediği müddetçe hayır yolu ona açıktır.

İslâm, bu zayıf ve sapık yaratığın yüzüne tevbe kapısını kapatmıyor. Onu çölde kaybolmuş bir şekilde, dehşet içinde bırakmıyor. Onu dönüş yolları tıkanmış bir korkak olarak koymuyor.

Onu tevbeye sevk ediyor, doğru yolu gös-

teriyor, titrek ellerinden tutup, ürkek ayaklarına destek olarak yolunu aydınlatacak, böylece onu emniyetli bir dereceye ulaştıracak..

Ondan tek şey istiyor, kalbini karartmayıp, ruhunu kurutmayıp, Allah'ı unutmamasını... Allah'ı zikre devam etmesi, ruhunda bu rehber ışığı, vicdanında bu uyarıcı sesi kalbindeki bu ferahlatıcı fısıltıyı muhafaza etmesi, kalbindeki nurun yeniden canlanarak onu emniyet ufuklarına ulaştırması ve kurumuş tohumlarını yeniden yeşertmesini sağlayacaklardır.

Hata ettiğinde evinde kendisini sopanın beklediğini bilen bir çocuk gibi kaçıp kaybolacak ve asla eve dönmeyecek. Ama evde sopayı merhametli bir elin tuttuğunu, günahından tevbe ettiğinde ve hatasından vazgeçtiğinde bağışlanacağını ve özrünün kabul edileceğini bilirse mutlaka dönecektir.

İşte İslâm bu zayıf yaratığı zaaf anlarında böylece koruyor. Çünkü o insanda zaafalarına karşı direncin, ağırlığına karşı süratin, hayvani hislerine karşılık Rabbanî duyguların bulunduğunu biliyor.

Zaaf anlarında onu ellerinden tutarak mesud noktalara çıkarmak, şaşkınlık anında

onu yerden yükseklerle ulaştırmak lütfunda bulunuyor.

Allah'ı anmaya devam edip onu unutmadığı, hatasında ısrar etmeyip hatalı olduğunu bildiğini görünce... Resulullah (s.a.v.) şöyle buyuruyor: «Bir kişi günde yetmiş ke-re aynı günahı işlese bile tevbe ettiğı müddetçe hatasında ısrar ediyor sayılmaz.»

—Bu hareketiyle— İslâm onu ruhsatlara kaçmaya davet etmiyor, alçak bir hayata çağırıyor, realistlerin yaptığı gibi bataklığa özendiriyor.

Yalnızca onda haya duygularını coşturduğı gibi umut duygularını da coşturmak istiyor. şaşıran ve sapıtanları ancak Allah afvedebilir. «Günahları Allah'dan başka kim afvedebilir?» Günaha değıl tevbeye davet ediyor. Günaha dalıp ısrar edenler ise, bu afvın dışındadırlar. Kapılar yüzlerine kapatılmıştır.

İşte böylece İslâm, insanı yüksek ufuklara çağırarak birlikte onun güç sınırını bildiğı için rahmetini de esirgemiyor. Umut kapısını önünde sonsuza dek açık tutuyor. Dayandığı müddetçe onun elini bırakmıyor.

(1)

(1) Daha geniş bilgi için İslam ve Cihan Sulhu adlı eserimizin Vicdan Selameti adlı bölümüne bakınız.

İşte bunlar müttaki (Allah'dan gereğince sakınan)'lardır. Ya onlar için ne vardır?

«Onlar için Rableri katından bir bağışlama ve ebedi kalmak üzere önünden nehirlerin aktığı bir cennet vardır. Amelini tam yapanların mükâfatı ne de güzeldir...»

Onlar sadece kötülüklerden tevbe etmekle, bollukta ve darlıkta infak etmekle kalmaz, öfkelerini yener ve insanları bağışlarlar. İşte onlar amellerini tam yapanlardır. «Amellerini tam yapanların mükâfatı ne de güzeldir.»

Rablerinden bir bağış ve Rablerinin bağışlamasından sonra önünden nehirler akan bir cennet.. Burada nefsin derinliklerinde ve hayatın dışındaki bir amel sözkonusudur. Bunların her ikisi de hareketleri artacaktır.

Burada anlatılan noktalarla, daha önce anlatılan harp meydanları arasında sıkı bir ilişki vardır. Aynı şekilde faizci nizamlar yardımlaşma nizamının müslüman toplumun hayatı ve harp ilişkileri üzerinde mühim tesirleri vardır.

Cimrilik, öfke ve hatayı yenip Allah'a dönüp onun bağışlamasını ve rızasını dilemek nasıl harpte düşmanları yenmek için zaruriyse aynı şekilde daha önce işaret ettiği-

miz bu prensip ve sistemin kişilerin ve toplumun yapısına işlemesi zaruridir.

Onlar yalnızca cimrilięi, hevayı, hatayı ve inadı temsil ettikleri için dūřmandırlar. Nefislerini řehvetlerini ve hayat dūzenlerini Allah'ın sıstemine ve řeriatına uydurmadıkları için dūřmandılar. Dūřmanlıęın yegāne sebebi budur. Harp bu yūzden bařlar, cihad bu sebeple yapılır.

Burada mūslūmanın dūřmanlıęını gerektirecek harp ve cihad yapmasını zaruri kılacak bařka bir sebep yoktur. O ancak Allah için dūřman olacak, Allah için mūcadele edecek ve Allah için cihada girecek. Harp esnasında yapılan (faizle ilgili) bu açıklamalarının yapılması oldukça manidardır. Aynı řekilde buradaki asıl maksadı harbi doęuran ana sebepleri ortaya koyuyor.

Kur'ān bōylece; Resulullah'ın emrine aykırı davranan ve ganimete tamah ederek ihtilāf çıkaran nefisine ve arzularına uyarak ayrıcalık yapan Abdullah b. Ūbeyy ve benzerleri kızıyor. Olayların sebebi hikmetini Allah'a atfetmeyerek, kendi dūřūncelerinin karanlıęına yuvarlanıp savařtan geri kalarak, «Bu iřte bize bir kār var mıdır?» diye sordu. Veya «řayet bizim gūcūmūz yetseydi burada

savaşmazdık diye söylenenlerin yüzeysel görünümünü açıklıyor.

İşte Kur'ân bu şekilde meselelere teker teker değiniyor, gerçekleri tesbit ediyor, gönülleri duygulandırıp coşturacak gerçeğe sevk ediyor. Bu güzel üslûbün örneklerini gelecek konularda yine göreceğiz.

FAİZİN ACI SONUÇLARI

«Zulmetmeleri bir çok kimseleri Allah yolundan alıkoymaları, kendilerine yasaklanan faizi almaları ve insanların mallarını batıl yollarla yemeleri sebebiyle Yahudilere daha önce helâl kılınmış olan temiz şeyleri haram kıldık. Onlardan küfre sapanlar için ızdırap verici bir azab hazırladık.» (Nisa, 160 - 161)

Yahudilerin daha önce zikredilen haram işlerine burada yenileri ilâve ediliyor: Zulüm yapmaları, insanların bir çoğunu Allah'ın yolundan alıkoymaları, yasaklanan şeylere ısrarla devam etmeleri —bilmediklerinden veya az uyarıldıklarından dolayı olmayıp— haram kılındığı halde faizi yemeleri ve bunda ısrar etmeleri, insanların mallarını faiz ve benzeri batıl yollarla yemeleri...

Bunlar ve bundan önce zikrettiğimiz yasak amelleri işlemeleri sebebiyle daha önce helâl olan bir takım temiz şeyler onlara haram kılındı ve onlardan küfre sapanlara Allah'ı Teâlâ elem verici bir azab hazırladı.

Yahudilerin karakteri ve tarihleri bu âyetlerdeki hamlelerin ehemmiyetini ortaya koymaktadır. Açıkça böbürlenmeleri, kendilerine gelen elçilerin davetinden yüz çevirmeleri, peygamberlerini, komutanlarını ve uyarıcılarını yüz çevirmek suretiyle zor duruma sokmaları, iğrenç suçlarını gizlemeye çalışan peygamberler ve salihlere çok kötü muameleler yapmaları, hatta onları öldürmeleri ve üstelik bu öldürmeleriyle övünç duymaları...

İşte bütün bunlardan Yahudilerin müslümanların safları arasına soktukları fitne ve desiselerin gerçek yüzü ortaya çıkıyor. Böylece müslüman toplumu —tüm zaman boyunca bilmesi gerektiği gibi— Yahudilerin değişmez karakterini, tavırlarını, usûl ve sistemlerini öğreniyor.

Esasında onlar ister kendi kaynaklarından isterse başkalarından gelsin her halükârda Hakk'ın düşmanıdırlar. Hakka ve Hak ehline, hidayete ve hidayet yolcularına düşmandırlar.

Her zamanda ve her nesilde ister dostlarında olsun, ister düşmanlarında!.

Hakka olan düşmanlıkları karakterlerinden, kalplerinin karanlığından ve vicdanlarının katılığından kaynaklanmaktadır. Başlarını ancak balyozların önünde eğerbler. Hakka kılıçların tehdidi boyunlarına musallat olmadıkça teslim olmazlar.

Bu tarif, sırf Medine'deki ilk İslâm toplumu için, yaratıkların yalnızca bu sınıfını tanıtmak gayesinde değildir. Kur'an yaşamaları boyunca bu ümmetin kitabıdır. Düşmanları hakkındaki sorularına derhal cevap verir. İşlerinde yardım istediklerinde onlara akıl verir, doğru yolu gösterir. Burada da İslâm toplumunu Yahudiler hakkında uyar-mış, nasihat vermiş ve onların gerçek yüzle-rini göstermiştir. Böylece Yahudiler müslümanlara boyunlarını eğmişlerdir.

Kur'ân'dan uzaklaştıkları anda ise müslümanlar onlara boyun eğmişlerdir.

Şimdi gördüğümüz gibi, onlardan küçük bir zümre toplanıyor ve kitaplarından, Kur'ân'dan gafil olan müslümanları mağlub ediyor.

Kur'ân'ın hidayet yolundan ayrılan, apaçık bir şekilde arkalarına atan, falanın filanın sözüne tabi olan müslümanlar!..

İşte böylece Kur'ân'ın himayesine sığınmaya kadar Yahudi tuzağında ve Yahudi baskısı altında boğulacaklar.

Konu Yahudilerden bahsettikten sonra sona ermiyor. Onların azda olsa iman edenlerine insafli davranılıyor, onlara verilecek güzel mükâfatlar belirleniyor. Onları köklü iman kafilesinin ardına katıyor. İlim ve imanla onları destekliyor.

Ve bu dinin tamamına gerçekten inananların; Resulullah (s.a.v.)'i ve ondan öncekilere indirilenleri tasdik edenler olduğunu, gerçek müminlerin ve gerçek ilim sahiplerinin bunlar olduğunu belirtiyor.

KAYBEDENLER VE KAZANANLAR

«Akrabalara, ihtiyaç sahiplerine ve yolda kalmışlara haklarını verin. Allah'ın rızasını kazanmak isteyenler için bu daha hayırlıdır. İşte onlar gerçekten kurtulanlardır.

İnsanların mallarının içinde çoğalsın diye faizli olarak verdiğiniz borçlar esasında Allah katında artmaz. Allah rızasını dileyerek verdiğiniz zekât ise böyle değildir. İşte onlar, kat kat kazananlardır.» (Rum Sûresi, 38-39)

Mal Allah'ın malı olup onu kullarının bazılarına rızık olarak verdiğie göre, malın ilk sahibi olması sebebiyle Allah ondan bir kısmını bazı kulları için tahsis eder, mala sahip olan kişinin bu kısmı infak etmesini ona vazife kılar ve bu kısmı bir hak olarak belirleyebilir.

Burada o hakkı alacak olan kişiler zik-

redilmektedir: «Akrabalar, yoksullar ve yolcular...»

Gerçi zekât henüz farz kılınmamış, zekâtı alacaklar da daha belirlenmemiştir ama, ana prensip ortaya konmuştur. Bizzat rızkı veren olması dolayısıyla malın asıl sahibi prensip olarak Allah'dır.

Muhtaçların, bu mal üzerinde gerçek sahip olmaları sebebiyle belirlenmiş bir hakları vardır. Bu hak onlara malı elinde bulunduran kişinin eliyle ulaşır. İşte İslâm'ın mal konusundaki esas görüşü budur.

İslâmın ekonomik görüşünün bütün ikincil konuları bu temel prensip etrafında şekillenir.

Mal Allah'ın malı olduğuna göre, malın ilk sahibi olması dolayısıyla malın verileceği yerleri, mala sahip olacak, onu artıracak ve onu infak edecek kişileri belirlemek O'na aittir.

Malı eli altında bulunduran kişi o malı dilediği gibi kullanma hakkına sahip değildir.

İşte burada Allah, mala sahip olan kişilere mallarının güzelce artması ve korunması için en uygun yolu gösteriyor. Ki bu, akrabalara, ihtiyaç sahiplerine ve yolda kal-

mıslara verme yoludur. Genel bir ifadeyle sadece Allah yolunda infak etme yoludur.

«İşte bu, Allah'ın rızasını dileyenler için daha da hayırlıdır. İşte onlar gerçekten kurtulanlardır.

Bazı kimseler de mallarını artırmak için ihtiyaç sahibi insanlara kat kat fazlasıyla almak şartıyla bir takım hediyeler verme yolunu tercih ediyorlar!.. Kur'ân onlara bu yolun gerçek bir kazanç yolu olmadığını açıklıyor: «İnsanların malı içinde artsın diye verdiğimiz mallar Allah katında asla artmaz.»

Her ne kadar âyetin metninden malın artması için uygulanan her türlü faiz şeklinin kastedildiği anlaşıyorsa da, rivayetlere göre burada zikredilen faiz aslında hediyeleşme yoluyla alınan faizdir. (1)

Bundan sonra Allah onlara bizzat haki ki kazanç yolunu gösteriyor:

«Allah'ın rızasını umarak verdiğiniz zekâtlar ise böyle değildir. İşte o (zekâtı verenler) sevabı kat kat alanlardır.»

İşte malı artırmanın en doğru yolu budur. İnsanlardan herhangi bir karşılık veya

(1) Her ne kadar bu tip faiz asıl faiz kadar şiddetle haram olmasa da, temiz kazanç için hoş bir yol değildir.

mükâfat beklemeden Allah rızası için vermek...

İnsanlar için rızkı takdir eden ve bolca veren O değil mi? İnsanlara veren de alan da O değil mi?

O halde Allah kendi rızasını gözeterek infak edenlere bol bol verir. İnsanların arzusunun tatmin için faizle muamele yapanların malını ise kısar.

Bu dünyadaki hesaptır.

Bir de âhiretteki hesap vardır ki o, kat kat fazladır.

Kârlı ticaret hem burda hem de ordadır...

İSLAMOĞLU YAYINCILIK

PEYGAMBERİMİZİN GÜZEL AHLAKI

(İmamı Tirmizî)

İstikbâl İslâmındır (Seyyid Kutub)

FAİZ (Seyyid Kutub)

Dokunmayın Bacıma (Cafer Tayyar)

Evlatlarının Cehaleti Alimlerin Acizliği Karşısında

İSLAM (Abdulkadir Udeh)

Fethi Yeken Bütün Eserleri : 1

Müslüman Olmam Neyi Gerektirir

Fethi Yeken Bütün Eserleri : 2

Hicri 14. Asırda Beynelmilel Tuzaklar Karşısında

İSLAM ALEMİ

HALK YAYINLARIMIZ

Resimlerle Büyük NAMAZ HOCASI (Abdurmâbud el-Meftûni)

CEP (NAMAZ HOCASI) (Abdurmâbud el-Meftûni) Ofset renkli resimli 1. ve 2. Hamur

Seyyid Kutub

FAİZ

Sadakanın karşıtı, diğeri bir usûl... Zalim ve katı bir usûl, faiz usûlü.

Sadaka; vermek ve cömertliktir, temizlik ve ahlaktır. Yardımlaşma ve dayanışmadır. Faiz ise, cimriliktir, pislik ve kirliliktir, kendine yonma ve bencilliktir.

Sadaka, geri alınmayan ve karşılığı istenmeyen bir mal yardımudur. Faiz ise, borcu geri almakla birlikte, borçlunun emeğinden ve etinden koparılan haram bir fazlalıktır.

İSLAMOĞLU

YAYINCILIK ve DAĞITIM
Beyazsaray No. 21 Beyazıt
Tel: 512 10 59 İSTANBUL